

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Bakıda tikintilər
nəzarətə
götürüldü -
oliqarxlara
xəbərdarlıq

yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 iyul 2018-ci il Cümə № 150 (7039) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Qərb Gəncə olayları ilə bağlı
susur-Bakıdan şərh**

Dini radikalizmi hər zaman pisləyənler bu dəfə reaksiya bildirməyə tələsmir;
deputat: "Bu məsələdə də ikili yanaşma göz qabağındadır"

yazısı səh.8-də

**Ermənistan bu şərtlə hərbi
tribunala çıxara bilər-TŞ qərarı...**

yazısı səh.9-da

**Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan
arasında yeni səhifə**

yazısı səh.4-də

**Xəzərin hüquqi statusu
"su altından" çıxır**

yazısı səh.3-də

**Daxili işlər naziri, DTX rəisi və
baş prokuror Gəncədə**

yazısı səh.2-də

**Yay yarı olmamış 23 nəfər
suda batıb-səbəblər**

yazısı səh.14-də

**Altı ayın yekunu:
iqtisadiyyatda sabitlikdir**

yazısı səh.12-də

**Bulvardakı attraksionlar:
təhlükəsizlik necə qorunur?**

yazısı səh.14-də

**İrəvan şərtini "unudub" Bakı ilə
danışqlara başladı**

yazısı səh.11-də

**Prokuror "Çudo Pecka"nın
rəhbərinə 13 il cəza istəyib**

yazısı səh.6-da

Moskvada yarıgizli Suriya danışıqları

yazısı səh.3-də

**DSMF-nin 11 rayon şöbəsinin
rəhbəri işdən azad edilib**

yazısı səh.12-də

GƏNCƏDƏKİ SİLSİLƏ TERRORUN MÜBHƏMLƏRİ AÇILIR - YENİ VƏ SENSASİON MƏLUMATLAR

Azərbaycanın 2-ci paytaxtına Moskvadan təşrif buyuran aksiyaçıları kimlər olub?; Qanla imtahana çəkilən şəhərdə bp əməkdaşı niyə tutulub?

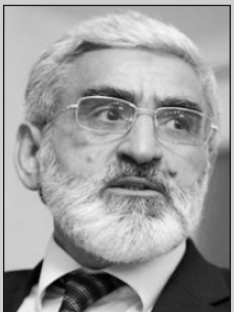

yazısı səh.5-də

Paşinyana Avropa şilləsi: Brüssel İrəvanı pərt elədi

Avropa Birliyi Qarabağ məsələsində "heç bir ön şərt ola bilməz" dedi; NATO isə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə sadiqliyini bir daha təsdiqlədi; İrəvanın separatçılar üçün sənədə "müqəddəratı təyin etmə" haqqını salmaq arzusu yenə gözündə qaldı...

yazısı səh.9-da

Mirmahmud
Mirəlioğlu:

**"Bu prosesdə
gizli və güclü
bir əl var"**

yazısı səh.7-də

Fazil Məmmədov
həkim nəzarətində-
ölkəyə nə vaxt
qayıdacağı bilinmir

yazısı səh.4-də

**Mütəllibovdan
ilginc
açıqlama:
"Qorbaçov
zəng etdi ki..."**

yazısı səh.10-da

Əhəd Abiyev hesabat verdi

"Daşkəsən 2018-ci ilin birinci yarımilini uğurla başa vurdu"

İyulun 12-də Daşkəsən rayonunda 2018-ci ilin birinci yarımın sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş ümumrayon yığıncağı keçirilib. Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasında keçirilmiş yığıncaqda rayonun idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərləri, RİHB-nin inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndələri, bələdiyyə sədrləri və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Əhəd Abiyev son günlər ölkədə baş vermiş qətl və terror hadisələrinə toxunub. O, Gəncenin icra başçısı Elmar Vəliyevə Allahdan şəfa diləyib və onun tezliklə sağlamlığını arzulanıb.

2 polis zabitanın radikal dini qrupların üzvləri tərəfindən şəhid olmasını xatırladaraq onların ailələrinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verib.

İcra başçısı hesabat məruzəsində deyib ki, 2018-ci ilin 6 ayı ərzində bir çox uğurlu işlər və nailiyyətlər əldə olunub: "Belə ki, iqtisadiyyatın əsas sahələrində istehsal olunmuş məhsul və xidmətlərin ümumi həcmi əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən müxtəlif sahələr üzrə xeyli artmışdır.

Rayon ərazisində bir sıra tikinti, təmir-bərpa, yenidənqurma, abadlıq-quruculuq işləri görülmüşdür və hazırda da həmin işlər davam etdirilməkdədir. Azərbaycan hökuməti ilə İslam İnkişaf Bankı tərəfindən maliyyələşən "Daşkəsən şəhərinin su və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması" işlərində son tamamlama işləri yerinə yetirilib. Artıq Daşkəsən şəhərinin çox hissəsi (90,7%) ekoloji cəhətdən təmiz və fasiləsiz olaraq içməli su ilə təmin olunur".

İcra başçısı deyib ki, Xoşbuluq kənd həkim məntəqəsində təmir işləri aparılıb, Şahvələdi kənd ümumi orta məktəbində yeni modul tipli məktəb binası quraşdırılıb.

"Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sifarişində Daşkəsən şəhərində, Daşkəsən qəsəbəsində və Qabaqtəpə və Dəvralı kəndlərində Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün 4 fərdi yaşayış evinin və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xətti ilə Alunitdağ və Yuxarı Daşkəsən qəsəbələrində və Quşçu kəndində evləri qəza vəziyyətində olan vətəndaşlar üçün 3 fərdi yaşayış evinin tikintisinə başlanılıb. Rayona investisiya cəlb olunması məqsədilə müvafiq layihələr işlənib hazırlanıb" deyərək Ə.Abiyev bildirib. İcra başçısı görülən digər işlərlə bağlı da geniş danışdı.

Azərbaycan iyunda gündəlik 792 min barel neft hasil edib

Azərbaycanda iyun ayı ərzində gündəlik neft hasilatı 792 min barel olub. Bunun 739 min barelini xam neft, 53 min barelini kondensat təşkil edib. Energetika Nazirliyindən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, gündəlik 622 min barel xam neft, 53 min barel kondensat, 12 min barel isə neft məhsulları ixrac edilib. Energetika Nazirliyi iyun ayı ərzində gündəlik neft hasilatı ilə bağlı məlumatları OPEC-in Birgə Monitoring Komitəsinin Müştərək Texniki Komissiyasına təqdim edib.

Qeyd edək ki, gündəlik neft hasilatı bu ilin yanvar ayında 814,6 min barel, fevral ayında 806 min barel, mart ayında 794 min barel, aprel ayında 785,7 min barel, may ayında isə 801 min barel olub.

Xatırladaq ki, 2016-cı il noyabrın 30-da OPEC üzrə gündəlik neft hasilatının 1,2 milyon barel azaldılaraq 32,5 milyon barelə endirilməsi barədə razılıq əldə olunub. Dekabrın 10-da isə Vyanada OPEC üzvləri ilə təşkilata daxil olmayan 11 ölkə, o cümlədən Azərbaycan ümumi hasilatın sutkada 558 min barel azaldılması barədə sənəd imza atıb. Ötən ilin 30 noyabrında isə OPEC Nazirlər Şurasının 173-cü iclası çərçivəsində Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatına (OPEC) üzv və karte ilə daxil olmayan dövlətlərin nazirlərinin üçüncü görüşündə neft hasilatının azaldılmasına dair sənədin müddətinin 2018-ci ilin sonuna kimi uzadılması ilə bağlı qərar qəbul olunub. Bu ilin iyunun 23-də OPEC və qeyri-OPEC ölkələri nazirlərinin 4-cü iclasında hasilat kvotasının 100 faizlik icrası, yəni neft hasilatının sutkada 1 milyon barel artırılması ilə bağlı razılıq əldə olunub. Azərbaycandan dəstəklədiyi bu qərar iyulun 1-dən qüvvədədir.

Daxili işlər naziri, DTX rəisi və baş prokuror Gəncədə

Generallar Gəncədə şəhid polis zabitlərinin yas mərasimində iştirak edib

Baş prokuror Zakir Qaralov, daxili işlər naziri general-polkovnik Rəmil Usubov və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi general-leytenant Mədət Quliyev iyulun 12-də Gəncə şəhərinə gedib.

"Report"un xəbərinə görə, onlar Gəncə şəhərində şəhid olan Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovniki İlqar Balakışiyev və Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovnik-leytenantı Səməd Abbasovun yas mərasimində iştirak edib, şəhid olan polis zabitlərinin ailə üzvlərinə, yaxınlarına başsağlığı veriblər.

Qeyd edək ki, Respublika Baş Prokurorluğu, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin birgə yaydığı məlumata görə, iyulun 10-da 150-200 nəfərdən ibarət radikal dini yönümlü bir qrup şəxs Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin inzibati binasının önündəki meydana toplaşaraq asayiş kobud şəkildə pozmağa cəhd göstərib. Xidməti vəzifələrini yerinə yetirən polis əməkdaşlarının xəbərdarlığına məhəl qoymadan qanunazidd hərəkətlərin iştirakçıları özləri ilə gətirdikləri küt və kəsicə-deşici alətlərlə asayiş keçşikçilərinə müqavimət göstəriblər.

Qanunsuz hərəkətlərin qarşısı alınarkən xidməti vəzifələrini yerinə yetirən iki polis zabiti - Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovniki İlqar Balakışiyev və Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovnik-leytenantı Səməd Abbasov radikal ünsürlərin kəsicə-deşici alətlərlə yitir-

dikləri zərbələr nəticəsində şəhid olublar.

Fakt üzrə Baş Prokurorluqda Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 120.2.3, 120.2.7, 220.1, 221.3 və 228.4, 315.2-ci maddələri ilə cinayət işi başlanılıb. Polis zabitlərin-

dən birinin qətlində şübhəli bilinən Qasimov Ferrux Xəqani oğlu vətəndaşların yaxından köməkliliyi ilə tutularaq istintaqa təhvil verilib. Rəşad Məmmədli oğlu Böyükkişiyevin tutulması üçün hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən intensiv iş aparılıb.

Zakir Həsənov və XİN rəhbəri ABŞ müdafiə naziri ilə görüşüblər

NATO-nun Brüsseldə keçirilən zirvə toplantısı çərçivəsində xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və müdafiə naziri Zakir Həsənov Amerika Birləşmiş Ştatlarının dövlət katibi Mayk Pompeo və müdafiə naziri Ceyms Mattislə görüşüblər.

XİN-in mətbuat xidmətindən unikal.org-a verilən məlumata görə, görüşdə ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Uess Mitçel, Milli Təhlükəsizlik Şurasında baş direktor Fiona Hill, Azərbaycan Respublikasının ABŞ-dəki səfiri Elin Süleymanov və NATO yanında nümayəndəliyinin başçısı vəzifəsini icra edən Qaya Məmmədov iştirak edib.

Tərəflər Azərbaycan və ABŞ arasında tərəfdaşlığın səviyyəsindən məmnunluq ifadə ediblər. Nazir Elmar Məmmədov NATO-nun Brüssel sammitinin yekun kommunikasində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə təkrar ifadə olunan dəstəyin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Söhbət əsnasında regional məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb və ABŞ tərəfi NATO-nun Əfqanıstanda Qətiyyətli Dəstək missiyasına və terrorizmə qarşı mübarizədə göstərdiyi dəstəyə görə Azərbaycana təşəkkür edib.

Süpürgəci qadını vurub öldürən sürücü hakim önündə

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "KamAZ" markalı avtomobilə süpürgəci qadını vurub öldürməkdə ittiham olunan Zaur Musayevin cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası keçirilib.

Hakim Ənvər Seyidovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxsin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Məhkəmə prosesi iyulun 19-na təyin edilib.

Qeyd edək ki, hadisə bu il martın 27-də saat 18 radələrində Sabunçu rayonunda qeydə alınıb. Həmin ərazidə "KamAZ" markalı avtomobil yolu keçən paytaxt sakini, süpürgəci Cəmilə Salahovanı vurub və nəticədə piyada hadisə yerində ölüb.

Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 12-ci Polis Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən yol-nəqliyyat hadisəsini törətməkdə şübhəli bilinən sürücü - Bakı şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Z.Musayev saxlanılıb.

Onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 263-1.3-cü (yol hərəkəti və ya nəqliyyat vasitələrinin istismar qaydalarını sərxoş halda və ya nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmayan şəxs tərəfindən pozma, eyni əməllər ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

Xatırladaq ki, hadisədən sonra ölənlər C.Salahovanın fotosu sosial şəbəkələrdə yayılıb və geniş müzakirələrə səbəb olmuşdu.

İşıqlar yenə söndü-bu dəfə səbəb zəmidə yanğın oldu

Iyulun 12-də saat 16:30 radələrində ölkə ərazisində elektrik enerjisinin verilməsində yenidən fasilə yaranıb. Bununla bağlı "Azərnerji" ASC-nin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Yəhya Babanlı məlumat verib. Bildirilib ki, ölkənin bəzi bölgələrində, o cümlədən paytaxt ərazisində elektrik enerjisinin verilməsində məhdudiyətlər olub. "Ağsu rayonunun Bico kəndi ərazisindən keçən yüksək gərginlikli elektrik verilişi xətlərinin altında naməlum səbəbdən baş vermiş yanğın nəticəsində elektrik enerjisi təminatında müvəyyən məhdudiyətlər yaranıb".

Bakı Nəqliyyat Agentliyindən daxil olan məlumata görə, paytaxtın bəzi yerlərində elektrik təminatında yaranan kəsinti ilə əlaqədar svetoforların fəaliyyətində əmələ gələn çətinliklər aradan qaldırılıb. Həyata keçirilən operativ tədbirlər nəticəsində bir çox küçə və prospektlərdə svetoforların fəaliyyəti bərpa edilib. Heydər Əliyev, Qara Qarayev, Həsən bəy Zərdabi, Hüseyn Cavid prospektləri, Şərifzadə, Ş.Mehdiyev və digər küçələrdə svetoforların işi bərpa edilib. Bütün svetoforların normal rejimdə fəaliyyəti üçün zəruri tədbirlər görüldü.

"Bakı Metropoliteni"nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədov APA-ya bildirib ki, enerji fasiləsi ilə bağlı Bakı Metropoliteninin Bənövşəyi xəttinin iki stansiyası - "Avtovağzal" və "Memar Əcəmi" stansiyalarının işində qismətəzətli fasilə yaranarsa da, tez bir zamanda həmin stansiyalar da işini bərpa edib.

Təbii qaz ixracından gəlirlərimiz 8% artıb

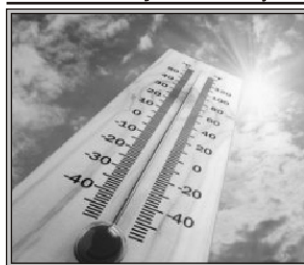
Bu ilin yanvar-iyun ayları ərzində Azərbaycan 570 mln. 337,12 min ABŞ dolları dəyərində 3 mlrd. 101 mln. 025,02 min kubmetr təbii qaz ixrac edib.

Bu barədə "APA-Economics" Dövlət Gömrük Komitəsinin xarici ticarətin gömrük statistikasının aylıq hesabatına istinadən məlumat verib.

Məlumata görə, bu, həcm baxımından 2017-ci ilin 6 ayı ilə müqayisədə 79 mln. 622 min kubmetr və ya 2,5% azdır. Məbləğ baxımından isə illik nisbətə 42 min 404,75 dollar və ya 8,03% çoxdur.

Qeyd edək ki, 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycandan xarici ölkələrə 527 mln. 932,37 min dollar dəyərində 3 mlrd. 180 mln. 646,82 min kubmetr təbii qaz ixrac edilib.

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında təbii qazın ixracı Azərbaycanın ümumi ixracda 6,58%-ni təşkil edib.

Havanın temperaturu enəcək

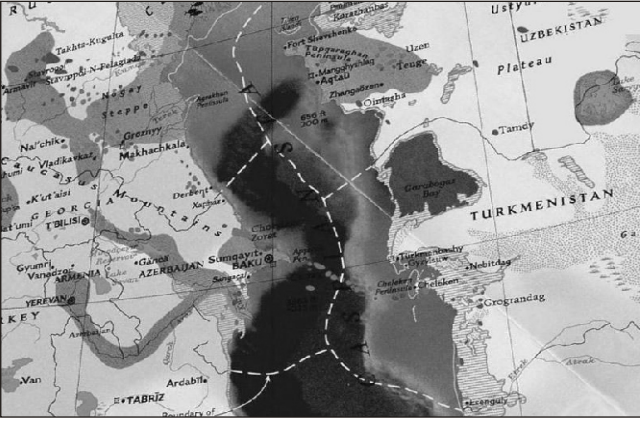
Bakıda və Abşeron yarımadasında iyulun 13-ü səhərdən 14-ü gündüzədək şimal-qərb küləyi güclənəcək. Havanın temperaturu ötən günlərlə müqayisədə 2-4 dərəcə enəcək.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən APA-ya verilən məlumata görə, Azərbaycanın rayonlarında iyulun 13-dən 16-dək əsasən şimal və qərb rayonlarında şimşək çaxacağı, ararib yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə yağışın leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək.

Bəzi dağ çaylarında suluğun artacağı, qısamüddətli daşqın keçəcəyi ehtimalı var.

Xəzəryanı ölkələrin zirvə görüşünün tarixi məlum olub. Qazaxıstanın xarici işlər naziri Qayrat Əbdürəhmanovun mətbuata verdiyi açıqlamaya görə, görüş bu ilin avqust ayının ilk yarısında Aktau da keçiriləcək.

Samitdə Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın imzalanacağı gözlənilir. Məlumat üçün qeyd edək ki, 20 ildən artıqdır ki, Xəzər dənizinin hüquqi statusu ilə bağlı sahilyanı dövlətlər danışıqlar aparsalar da, nəticə əldə olunmur. Xüsusilə də məsələ ilə bağlı İran və Rusiya razılığa gələ bilmirlər. Nəticədə 20 ildən çoxdur ki, Xəzər dənizinin dibi bölünməz olaraq qalır.

Bəs Xəzərin statusu bu dəfəki görüşdə müəyyən olunarsa, Azərbaycan üçün nəticə necə olacaq?

“Yeni Müsavat”a danışan politoloq Nəzakət Məmmədova bildirib ki, Xəzərin hüquqi statusu məsələsi beş Xəzəryanı dövlət arasında SSRİ-nin süqut etməsindən sonra yaranmış ən böyük problemlərdən biri idi:

“Xəzərin statusu ilə bağlı hazırkı proseslər əvvəlkindən xeyli dərəcədə fərqlənir. Azərbaycanın Xəzər siyasəti, dənizin karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarına çıxarılması layihələri Rusiyanın ixrac kəmərləri

üzərində monopoliasını aradan qaldıraraq, İranın alternativ marşrut kimi rolunu zəiflədə bildi. Lakin İranın beynəlxalq təcridinin güclənməsi, İran və Rusiyaya qarşı ABŞ sanksiyaları, Azərbaycanın Xəzər neft və qazını beynəlxalq transmilli şirkətlərlə bərabər istismar edərək alternativ tranzit kəmərlərlə dünya bazarına çıxarması İran və Rusiyanı güzəştə getməyə məcbur etdi. Xüsusilə İran və Türkmənistan Azərbaycanı beynəlxalq məhkəmələrlə təhdid edirdi. Halbuki Azərbaycanın mövqeyi beynəlxalq dəniz hüququna dair konvensiyalara, normativ-hüquqi bazaya tamamilə uyğundur. 1994-cü ildən sonra Azərbaycana qarşı İran və Rusiyanın təxribatlarının, təzyiqlərinin böyük əksəriyyəti Xəzərin hüquqi statusu, dənizin karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarına çıxarılması məsələsində Azərbaycanın inadlı, prinsipial mövqeyi ilə bağlı olub. Lakin son dövrlərdə İran və Rusiyanın ABŞ-in təzyiqləri ilə üz-ləşməsi onları Xəzər dənizi mə-

Xəzərin hüquqi statusu

“su altından” çıxır

Politoloq: “Xəzərin statusu ilə bağlı hazırkı proseslər əvvəlkindən xeyli dərəcədə fərqlənir”

sələsində geri çəkilməyə vadar edib. Xüsusilə İran 2018-ci ilin ilk günlərində daxili iğtişaşlarla silkələndikdən sonra Xəzər dənizi ilə bağlı xeyli güzəştə getməyə məcbur oldu. Bunun səbəbi o idi ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Bakıda SO-CAR və BP-nin rəhbərlik etdiyi konsorsium arasında Azərbaycanın ən böyük neft yataqlarının 2050-ci ilədək istismarına dair saziş imzaladı.

Mövcud “Əsrin müqaviləsi” 2024-ci ildə başa çatdı və Britaniyanın transmilli neft şirkətinin Xəzərdə 2050-ci ilədək qalması, eləcə də Çindən Britaniyaya qədər uzanan, prezident İlham Əliyevin “Böyük İpək Yolu”nun dəmir magistralı üzərində bərpası” adlandırıldığı Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun istifadəsi verilməsi də İranı güzəştə getməyə vadar etdi. Belə ki, ehtimallara əsasən, Mossad və Mərkəzi Keşfiyyat İdarəsinin İranla iğtişaşlarda iştirakını məhz Britaniya keşfiyyatı İrana ötürüb. İngiltərənin xarici işlər

naiziri Boris Consonun hadisələrdən qısa müddət əvvəl Tehrana səfər etməsinin bununla bağlı olduğu versiyası var. Belə bir şəraitdə İran İngiltərənin Xəzərdə neft maraqlarına qarşı gələ bilməzdi və güzəştə getməyə məcbur idi”.

Politoloq bildirib ki, Azərbaycanın Çindən Londonədək uzanan global nəqliyyat-kommunikasiya layihələrində, həm də BP ilə neft-qaz sahəsində əməkdaşlığı regionda öz maraqlarını Azərbaycan vasitəsilə uzaqlaşdırmaq istəyən İngiltərə ilə yaxın münasibətləri olan İranı da Xəzər məsələsində əvvəlki mövqeyindən geri çəkilməyə məcbur edir:

“Bundan sonra Xəzərin hüquqi statusu məsələsində İranın daha güzəştli mövqedə durması gözlənilir bilər.

Azərbaycan Cənub Qaz Dəhlizinin dörd əsas qolundan biri olan TANAP-ın açılışını etdi və prezident İlham Əliyev Əskişəhərdəki açılışda qeyd etdi ki, layihənin sonuncu mərhələsi

olan TAP üzrə işlərin 75 faizi görüldü.

Bunlar ölkəmizə qarşı İran və Rusiya tərəfindən ən müxtəlif təhdidlərlə müşahidə olunur. Üstəlik, bu iki ölkənin əbədi müttəfiqi hesab etdiyi Ermənistan ABŞ-dakı yəhudi lobbisi və onun təsirində olan Amerika Erməni Milli Assambleyasının səyləri nəticəsində çevrilişdən sonra İran və Rusiyadan üz döndərərək Qərbdə doğru üz tutub. Bu, Ermənistanı sadıq müttəfiq kimi itirməkdə olan İran və Rusiyanın öz diqqətini daha çox Azərbaycana yönəltməsinə səbəb olub.

Azərbaycan, Rusiya və Qazaxıstanın mövqeyi indiyədək hüquqi status məsələsində daha çox uzlaşıb və beynəlxalq hüquqa uyğundur. İran və Türkmənistan isə qeyri-konstruktiv mövqə tutub və onların mövqeyi Beynəlxalq Dəniz Hüququna dair normativ-hüquqi bazaya yox, daha çox öz milli maraqlarına uyğun olub.

Lakin bundan sonra İranın

əvvəlki mövqeyindən geri çəkilməyi inandırıcı hesab oluna bilər. Çünki ABŞ nüvə sazişindən çıxıqdan sonra İngiltərə və Avropa Birliyi ölkələrinin yardımına möhtac qalan İran Xəzər məsələsində müqavimət göstərməklə öz regional və beynəlxalq mövqələrini gücləndirə bilməz. Üstəlik, dediyimiz kimi, Ermənistan istiqamətindən ABŞ tərəfindən sıxışdırılmaq təhlükəsi ilə üzleşən İran Xəzər qonşuları ilə münasibətləri kəskinləşdirməklə özünü təcrid edə bilər.

Yaxın Şərqdə ABŞ, İsrail, Səudiyyə Ərəbistanı tərəfindən sıxışdırılan, regional ambisiyaları üçün hərbi büdcəsinə milyardlarla dollar ayıran İran sosial problemlər zəminində başlayan xalqların azadlıq mübarizəsində gedib çıxma bilən daxili iğtişaşlardan narahət olmalı, qonşularla, xüsusən Azərbaycanla münasibətlərdə, o cümlədən Xəzər məsələsində güzəştli mövqə tutmalıdır”.

□ **Əli RAİS,**
“Yeni Müsavat”

Moskvada yarığizli Suriya danışıqları

İsrail İranın Suriyadan çıxarılması üçün Moskvaya təsir etməyə çalışır, münəqaşənin başa çatması Təl-Əviv üçün uğursuz perspektiv vəd edir

Israilin baş naziri Benyamin Netanyahu Rusiyaya səfər edib. Moskvada Rusiya prezidenti və dövlət rəsmiləri ilə görüşən Netanyahu gündəməndə təbii ki, Suriya olub. Daha dəqiqi, Suriyada davam edən əməliyyatlar.

“Sputnik”in xəbərində deyilir ki, Moskvada jurnalistlərə verdiyi açıqlamada İsrail baş naziri Moskvada Suriya mövzusunda Putinlə razılığa əldə etdiklərini bildirib. Eyni zamanda Netanyahu bildirib ki, İsrailin Bəşər Əsəd hökuməti ilə heç bir probleminin olmadığını, Suriyada əsas problemin İran və Hizbullah olduğunu vurğulayıb. Netanyahu deyib ki, Bəşər Əsədin yenidən Suriyanın bütün ərazisində nəzarəti ələ keçirməsində İsrailin etirazı yoxdur. Ancaq ehtiyac yaranarsa, İsrail daha əvvəl olduğu kimi, Suriya ordusuna qarşı zərbələr endirmək üçün hərəkətə keçə bilər.

Netanyahu deyib ki, daha əvvəl Əsəd rejimi ilə hər hansı bir problemləri olmayıb. “Colanda ötən 40 ildə bir güllə belə atılmadı, mən Suriyaya müdaxilə mövzusunda qəti mövqə ortaya qoydum və müdaxilə etmədik”.

İsrailin baş naziri əlavə edib ki, onlar üçün əsas təhdid İŞİD

və Hizbullahdır, bu vəziyyət olduğu kimi davam edir. Baş nazir deyib ki, İsrailin əsas hədəfi onlara qarşı olan hər kəsə qarşı hərəkət etmək azadlığını özündə saxlamaqdır. İkinci mühüm məqam isə iranlıların Suriya torpaqlarından çıxarılmasıdır.

Qeyd edək ki, daha öncə yazdığımız kimi, İsrail tərəfi Bəşər Əsəd qüvvələrinin Suriyanın cənubunda əməliyyat keçirməsinə yalnız İran və Hizbullah qüvvələrinin oradan çəkilməsi qarşılığında razılıq verib. Netanyahu isə bildirib ki, iranlılar tam olmasa da, böyük ölçüdə Suriyanın cənub regionlarından çəkilib, ancaq İsrail İranın bu bölgədə tamamilə çəkilməsi siyasətinə sadıqdır.

İsrailin “Haaretz” qəzeti isə yazıb ki, Netanyahu bu ilin 6 ayında 3 dəfə Putinlə görüşüb. Bu görüşlərdə İsrailin əsas hədəfi Suriya ərazisindən İsrail raket sistemlərinin çıxarılması, İrana məxsus qüvvələrin çıxarılması, Suriyada Colan təpələri ilə bağlı 1974-cü ildə əldə olunan atşkəs anlaşmasının qorunub saxlanması, İsrailin Colanda dəstəklədiyi cihadçılara (müxalif qüvvələrin - K.R.) zərər

verilməməsi. Netanyahu onu da deyib ki, Putinlə görüşləri ABŞ-la koordinasiya şəkildə aparılıb.

Maraqlıdır ki, Netanyahu-nun Moskva səfəri dövründə İsrail ordusu Suriyadan gələn pilotsuz uçan aparatı vurduqlarını bəyan edib. Netanyahu ilə eyni gündə isə İran ali dini liderinin beynəlxalq məsələlər üzrə baş müşaviri Əli Əskəb Vilayəti Moskvaya səfər edib və Netanyahu ilə Putinlə görüşüb.

Putin-Vilayəti görüşü barədə detali məlumat verilmir. Yalnız Vilayəti bildirib ki, görüş çox uğurlu və faydalı olub. Eyni zamanda qeyd edib ki İranın ali dini lideri İranın strateji müttəfiqi olan Rusiya ilə əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə önəm verir. Vilayəti əlaqələrin daha da inkişaf edəcəyini və Rusiyanın İranın neft sektoruna yatırım qoyacağını bildirib.

Qeyd edək ki, Moskva üzərindən aktiv Suriya diplomatiyasının davam etdiyi bir vaxtda Suriyanın cənubunda Bəşər Əsəd qüvvələri İordaniya ilə sərhədi nəzarətə götürməkdə davam edir. Artıq Suriya qüvvələri İordaniya sərhədindən şif-

mala - İsrail sərhədlərinə doğru Quneytra vilayətinə qüvvə toplanmağa başlayıb. Burada İsrail-lordaniya sərhədində Tasil rayonunda İŞİD varlığı mövcuddur. Şimala doğru isə Colan təpələri bölgəsi suriyalı islamçı müxaliflərin nəzarətindədir. Suriya ordusu Colana doğru irəlilədiyi bir vaxtda müdafiə naziri Aviçdor Liberman Colan rayonuna gəlib. Liberman Colanda deyib ki, İran və Hizbullah İsrail sərhədlərində toqquşmalar təşkil edir və əlavə edib ki, İsrail ordusu onları təhdid edən bütün gücləri məhv edəcək Eyni zamanda Liberman Suriyaya xəbərdarlıq edib ki, Bəşər Əsəd İranla əməkdaşlığın əvəzini ödəyəcək.

Eyni zamanda Liberman İsrail dövlətinin sərhəddə möh-

kəmlənən suriyalı müxalif silahlıları dəstəkləyəcəyini bildirib. Ancaq o, Dəradan qaçan və İsrail sərhədlərində gözləyən qaçqınlarla bağlı hər hansı açıqlama verməyib. Liberman bildirib ki, Rusiya ilə anlaşmaya əsasən İran və Hizbullah gücləri İsrail-Suriya sərhədindən 40 kilometr geriye - ölkənin içərilərinə çəkilib. Və əlavə edib ki, Suriyadakı İran və Hizbullah bazaları hədəfə alınacaq. O, İranın Suriyadan çıxarılması üçün lazımı addımları atacağını bildirib. Eyni zamanda Suriya-Fələstin sərhədlərinin indi olmasa da, gələcəkdə açıla biləcəyinə işarə edib.

Qeyd edək ki, Libermanın Colana səfərindən bir gün qabaq İsrail hərbi aviasiyası növbəti dəfə Hums yaxınlığındakı

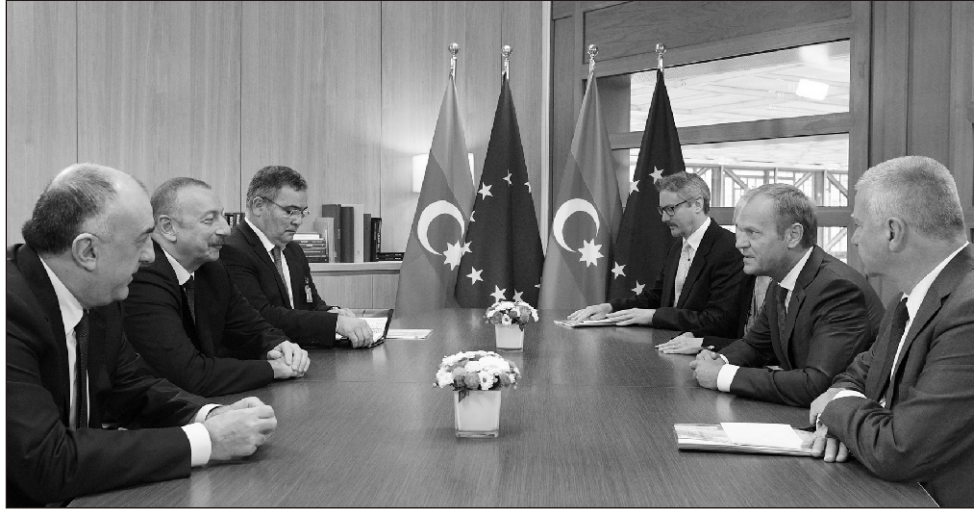
T-4 bazasına hücum edib. Həm Libermanın, həm də Netanyahu-nun Moskvada söylədiklərini birləşdirdikdə belə nəticəyə gəlmək olar ki, İsrail Rusiya ilə Vaşinqtonun da razılığı ilə Suriya mövzusunda anlaşılıb. İsrail Rusiyanın Suriya müharibəsini bitirmək siyasətini dəstəkləyir. Ancaq bunun üçün əsas şərti İran və Hizbullahın bölgədən çıxmasıdır. Çünki müharibənin sonunun yaxınlaşdığı hər kəsə bəllidir və Bəşər Əsədin ölkədə hakimiyyətini tamamilə bərpa etdiyi zaman İran və Hizbullahın Suriyada təsirli gücü ilə qalması İsrail üçün böyük təhdid anlamına gəlir. Bu səbəbdən də İsrail bir tərəfdən Suriyaya hərbi təzyiqlər artırmaqla, digər tərəfdən Rusiya ilə danışıqlar yolu ilə İranın neytrallaşdırılmasını, yəni Suriyadakı hərbi gücünü çıxarmasını tələb edir. Ya da ən azından Rusiyanın nəzarəti altında olmasını istəyir. Görünür ki, Rusiya-İran danışıqları da məhz bunun üçündür.

Ancaq İranın tamamilə Suriyadan çıxması inandırıcı deyil. Çünki bu şəkildə münəqaşənin başa çatması Hizbullah, Həmas kimi qrupların İsrailə qarşı daha aktiv güc kimi fəaliyyət göstərməsi ilə nəticələncək. Çünki indi artıq Suriya da bu məsələdə anti-İsrail cəbhəsini dəstəkləyəcək. Bu səbəbdən də İsrail indi bütün gücü və imkanları ilə İranın Suriyadan çıxarılmasına nail olmaq istəyir. Belə güman etmək olar ki, Putin-Tramp görüşünün də əsas mövzularından biri məhz bu olacaq.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

İyulun 11-də Brüsseldə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədinin paraflanma mərasimi olub. Sənədi Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti, xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Federika Mogerini paraflayıblar. Bundan öncə isə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Brüsseldə Aİ Şurasının prezidenti Donald Tusk ilə görüşüb. Aİ bildirir ki, tərəfdaşlıq prioritetləri Aİ-Azərbaycan münasibətlərində irəliləməyə vacib addımdır.

polunda olduğunu təsbit eləyir".

Politoloq hesab edir ki, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq istiqamətində atdığı addıma Rusiyanın necə reaksiya verəcəyi bir müddət sonra bəlli olacaq: "Rusiyanın özü Avropa İttifaqına üzv ölkələrlə bir sıra sahələrdə əməkdaşlıq edir. Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əlaqələri Rusiyaya qarşı deyil. Bunu yəqin ki, Moskva nəzərə almalıdır".

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin prezident İlham Əliyevin Brüsselə işgüzar səfəri barədə yaydığı bəyanatda isə deyilir ki, prezident İlham Əliyevin 2017-ci ildə Avropa İttifaqına səfəri və onun ardınca Avropa İttifaqının yüksək səviyyəli nümayəndə heyətlərinin Azərbaycana səfərləri, prezident Əliyevin iyulun 11-də Brüsselə səfəri Azərbaycan-Avropa İttifaqı əmək-

Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında yeni səhifə

Aİ ilə imzalanan "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində nələr var? **Tanınmış politoloq:** "Azərbaycan Avropaya doğru növbəti addımını atıb"

daşlığında yeni səhifə açılıb. Tərəfdaşlıq Prioritetləri, "20 Deliverables for 2020" və tərəfdaşlıq sazişinin tezliklə yekunlaşdırılması ilə digər layihələr Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da inkişafı üçün mühüm zəmin və hərtərəfli çərçivə yaradır.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Fazil Məmmədov Türkiyədə həkim nəzarətində-nə vaxt qayıdacağı bilinmir

Sabiq vergilər naziri Fazil Məmmədov Türkiyənin "American Hastahanesi"ndə müalicəsini davam etdirir. Türkiyədəki mənbənin modern.az-a verdiyi məlumata görə, F.Məmmədovun səhəti tam normallaşıb. Sadəcə, bir müddət həkim nəzarətində olmasına qərar verildiyi üçün xəstəxanadan buraxılmayıb və sabiq nazir hazırda "American Hastahanesi"nin professorları Orhan Bilge və Mustafa Keremin nəzarəti altındadır. Onun Azərbaycana dönməsi ilə bağlı dəqiq vaxtın bilinmədiyini qeyd edilib.

Qeyd edək ki, bir müddət Gəncə Beynəlxalq Hospitalında tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktoru İlyas Həsənovun nəzarəti altında müalicə alan Fazil Məmmədovun sonrakı müalicəsinin Türkiyədə davam etdirilməsi qərara alınıb. F.Məmmədov Fransadan xüsusi sifarişlə gətirilən ambulans təyyarə ilə Türkiyəyə aparılıb. Müayinələr zamanı Fazil Məmmədovda pankreatit aşkarlanıb.

Məlumat üçün bildirək ki, pankreatit mədəaltı vəzin iltihabı xəstəliyidir. Kəskin və xroniki pankreatit olmaqla iki yerə bölünür. Kəskin pankreatit zamanı iltihabı proses sürətlə bir neçə gün ərzində inkişaf edir. Bu, adətən tamamilə heç bir iz buraxmadan keçib gedir. Bəzən isə xəstəlik çox təhlükəli olur.

Xroniki pankreatit zamanı iltihab davamlı xarakter daşıyır və iltihabı proses daha yüngül xarakterli olur. 10 haldan 8-ində bu xəstəliyə səbəb öd daşları və spirtli içkidir. Digər səbəblərə az rast gəlinir.

Dövlət qurumlarının gücləndirilməsi və yaxşı idarəçilik - buraya korrupsiya ilə mübarizə, dövlət administrasiyasında islahatlar və cinayətkarlıq və terrorçuluqla mübarizə qabiliyyətinin artırılması daxildir.

İqtisadi inkişaf və bazar imkanları - buraya iqtisadiyyatın davamlı diversifikasiyası, ÜTT-yə üzvlüyə dəstək, biznes və investisiya mühitlərinin təkmilləşdirilməsi daxildir.

Qarşılıqlı bağlılıq, enerji səmərəliliyi, ətraf mühit və iqlim tədbirləri - enerji bağlılığı üzrə uğurlu əməkdaşlıq, Cənub Qaz Dəhlizi üzrə proqres bu çərçivədədir, Azərbaycanın ticarət, logistika, nəqliyyat habı qabiliyyətinə dəstəyi də əhatələyir.

Mobillik, adamlar arasında kontaktlar - bu sahəyə isə təhsil və insan kapitalına dəstək, Aİ və Azərbaycan vətəndaşlarının görüşməsi və təcrübələrini paylaşması üçün daha çox imkan yaradılması daxildir.

Aİ bildirir ki, bu Tərəfdaşlıq Prioritetləri 2018-2020-ci illər ərzində tərəflərin maliyyə əməkdaşlığı üçün normativ baza rolunu oynayacaq. O da vurğulanır ki, bu prioritetlər vasitəsilə Aİ və Azərbaycan ambisiyalı və hərtərəfli proqrama sadıqlıqlarını bir daha vurğulamış olurlar. Bu proqram Avropa Qonşuluq Siyasətinin dəyərlərini və prinsiplərini əks etdirir, buraya insan haqlarına, demokratiyaya və hüququn aliliyinə saygı, vətəndaş cəmiyyəti ilə dialoq daxildir.

Hazırda tərəflər arasında yeni ikitərəfli razılaşma üzrə danışıqlar gedir. Aİ-nin bildirməsinə görə, Tərəfdaşlıq Prioritetlərinin yekunlaşması Aİ-Azərbaycan münasibətlərinin gücləndirilməsi niyyətini aydın ortaya qoyur. Məqsəd Azərbaycan xalqı və Avropa İttifaqından ötrü münasibət nəticələrinə nail olmaqdır.

Tərəfdaşlıq Prioritetlərini Aİ və Azərbaycan rəsmən təsdiqləməli, daha sonra qəbul etməlidir.

Xatırladaq ki, Aİ-Azərbaycan münasibətləri 1999-cu ildə imzalanmış Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi ilə başlayıb.

Daha sonra münasibətlər əsası 2009-cu ildə qoyulan "Şərq Tərəfdaşlığı" Proqramı çərçivəsində aparılıb. "Şərq Tərəfdaşlığı" Proqramına Aİ-nin altı qonşu ölkəsi-Azərbaycan, Gürcüstan, Moldova, Ukrayna, Belarus və Ermənistan daxildir. Bu ölkələrdən Gürcüstan, Moldova və Ukrayna artıq qurumla assosiasiyaya sazişi imzalayıb.

Ötən ilin noyabrında isə Aİ ilə Ermənistan arasında tərəfdaşlıq sazişi bağlandı.

Azərbaycanla belə danışıqlar ötən ilin fevralından başlayıb.

Ötən həftə Avropa Parlamenti Azərbaycanla həmin sazişin imzalanması üçün 8 şərt irəli sürüb. Həmin şərtlərdən birində deyilir ki, Azərbaycan-Aİ müzakirələri yekunlaşdırılmazdan öncə Azərbaycan siyasi məhbusların və vicdan məhbuslarının sərbəst buraxılmasını təmin etməlidir. Əks halda, Avropa Parlamenti sazişi ratifikasiya etməyəcək. Azərbaycan tərəfi isə şərtlərin irəli sürülməsini təzyiq hesab edir və Azərbaycanla təzyiq dilində danışmağın qəbul edilməz olduğunu bildirir.

Politoloq Qabil Hüseyinli "Yeni Müsavat" a bildirir ki, prezident İlham Əliyev və prezident Donald Tuskun müşayiəti altında Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Avropa İttifaqının xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi, Aİ Komissiyasının vitse-prezidenti Federika Mogerini tərəfindən Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında paraflan Tərəfdaşlıq Prioritetləri Sənədi Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında tərəfdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində ciddi addımdır:

"Tərəfdaşlıq Prioritetləri sənədinin 1-ci bəndində təsbit olunduğu kimi, Avropa İttifaqı və Azərbaycan qarşılıqlı maraqlar və dəyərlər, həmçinin bir-birilərinin ərazi bütövlüyü, sərhədlərinin toxunulmazlığı, müstəqilliyi və suverenliyini münasibətdə hörmət və dəstəyə öhdəliklər əsasında Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi məqsədilə birgə tərəfdaşlıq prioritetlərini razılaşdırıblar. Tərəfdaşlıq Prioritetləri tərəfdaşlığın bərabər hüquqlu və qarşılıqlı xarakter daşdığını özündə əks etdirir.

Sənəddə Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi siyasəti və geniş iqtisadi islahatlar proqramı, Avropa İttifaqının həm neft, həm də qeyri-neft sektoru

daxil olmaqla, ölkəmizə qoyulan birbaşa xarici sərmayələrin yarısında pay sahibi olaraq əsas investisiya tərəfdaşı olduğu bildirilir. Azərbaycan və Avropa İttifaqının birbaşa enerji və nəqliyyat uzlaşmaları yaratmaq kimi birgə strateji məqsədləri nəzərə alaraq, Tərəfdaşlıq Prioritetləri sənədi Azərbaycanın strateji enerji tərəfdaşı rolunu, coğrafi mövqeyinə görə təbii nəqliyyat qovşağı olaraq bağlantıları genişləndirmək, ticarət və logistikanı inkişaf etdirmək, regionda Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat layihələrini inkişaf etdirmək kimi imkanlar təqdim etdiyi vurğulanır. Cənub Qaz Dəhlizinin yekunlaşması və vaxtında Azərbaycan qazının Avropa bazarlarına çatdırılması da sənəddə əsas prioritet istiqamətlər kimi təsbit olunub. Tərəfdaşlıq Prioritetləri yaxşı idarəçilik, mobillik və insanlararası əlaqələr, mədəniyyətlərarası dialoq, humanitar və təhsil və digər qarşılıqlı maraq doğuran əsas sahələrdə əməkdaşlığın ehtiva edir. Eyni zamanda paraflan sənəddə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında vizaların ləğvi sahəsində dialoqun perspektivləri də əksini tapıb.

Bu sənəd Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə inteqrasiya

Gəncədə baş verən iğtişaş zamanı polis zabıtlarına xəncərlə ölümcül xəsarət yetirmiş Fərrux Xəqani oğlu Qasimov vətəndaşların yaxından köməkliliyi ilə tutularaq istintaqa təhvil verilib. DİN-in mətbuat xidmətindən verilən məlumatda deyilir ki, cinayətin törədilməsində şübhəli bilinən digər şəxslərin də tutulması istiqamətində zəruri istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Yada salağ ki, Gəncədə qanunsuz hərəketlərin qarşısı alınarkən xidməti vəzifələrini yerinə yetirən 2 polis zabiti - Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovniki İlqar Balakışiyev və Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəis müavini, polis polkovnik-leytenantı Səməd Abbasov kəsici-deşici alətlərlə yetirilmiş zərbələr nəticəsində öldürülüb. Fakt üzrə Baş Prokurorluqda Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 120.2.3-cü, 120.2.7-ci, 220.1-ci, 221.3-cü və 228.4-cü maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Qanlı cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən 2 nəfər - Gəncə şəhər sakinləri 1988-ci il təvəllüdü, əvvəllər qəsdən adam öldürmə və soyğunçuluq cinayətlərinə görə məhkum olunmuş Rəşad Məmmədli oğlu Böyükkişiyev və eyni təvəllüdü Fərrux Xəqani oğlu Qasimov müəyyən ediləblər. Rəşad Böyükkişiyev hazırda axtarılmıdadır. Bu arada Gəncədə baş verən olayların bir-biri ilə zəncirvari bağlılığını təsdiq edən məlumatlar almışıq.

Həmin məlumatlara görə, aydın olur ki, iyulun 3-də Yunis Səfərovun icra başçısı Elmar Vəliyevə və onun mühafizəçisi Qasım Aşbazova odlu silahdan atəş açması əvvəldən çox diqqətlə planlaşdırılan bir qanlı terror aktıdır. Həmin aktın planlayıcıları cinayətin baş verəcəyi andan sonra hadisələrin mümkün inkişaf istiqamətlərini, özlərinin yönləndirici funksiyalarının gerçəkləşməsi üçün atacağı addımları və şübhələrin istədikləri istiqamətə yön almasını da detallı şəkildə işləyib hazır ediblər.

Ona görə də Gəncədə hadisələrin spontan baş verməsi versiyası aradan qalxır. Hüquq-mühafizə orqanlarının birgə məlumatlarında da bu məqam sezililir.

"Atamın səhhəti yaxşıdır, tezliklə daha yaxşı olacaq"

Bu gün Gəncədə Elmar Vəliyevə qarşı sui-qəsdin 10-cu günü tamamlanır. Ötən müddət ərzində başçının sağlq durumu haqda ziddiyyətli xəbərlər gəlməkdədir. Onun hansı xəstəxanada olması haqda məlumatlar da bir-birini təkzib edir. Ən son xəbərlərdən birində Elmar Vəliyevin İsraildəki "Rambam" hospitalına aparılması bildirilirdi. Bu məlumat da sonradan təkzib olunub. Elmar Vəliyev oğlu Elmir Vəliyev gununsesi.info

Gəncədəki silsilə terrorun mübhəmləri

aqılır - yeni və sensasion məlumatlar

Azərbaycanın 2-ci paytaxtına Moskvadan təşrif buyuran aksiyaçılar kimlər olub?; Qanlı imtahana çəkilən şəhərdə bp əməkdaşı niyə tutulub?

əməkdaşının atasının sağlq durumu ilə bağlı sualına belə cavab verib:

"Atamın səhhəti yaxşıdır, tezliklə daha yaxşı olacaq. O ki qaldı atamın Gəncədə polis zabıtlarının öldürülməsi olayından xəbərinin olub-olmasına, bu haqda mən heç nə danışmaq istəmirəm. Özü gələr, medianın da suallarına cavab verər".

Rusiya KİV-ləri Gəncə hadisələrini niyə "görmür"?

Sosial şəbəkələrdə Gəncədə baş verənlərlə bağlı diqqətçəkən müzakirələr aparılır. Rusiya KİV-lərinin İrəvandanı olaylardan anbaan xəbər, reportaj, şərh yazdığı bir vaxtda Azərbaycanın Gəncə şəhərində baş verənlərlə bağlı susqunluq nümayiş etdirməsinə məntiqli cavablar axtarılır. Eyni zamanda Gəncədə baş vermiş olaylarda hansı dövlətlərin maraqlı ola biləcəyi də müzakirə mövzusu.

Gəncədəki olaylarda 30-a yaxın vəhəbi iştirak edib...

Baş vermiş olaylarda xarici amil, müxtəlif maraq qruplarını təmsil edən şəxslərin iştirakı haqda xəbərlər gəlməkdədir. "Yeni Müsavat"ın əldə etdiyi sensasion məlumata görə, Gəncədə iğtişaşları törədənlerin azı 30 nəfəri vəhəbi olub. Hadisədən əvvəl vəhəblərin ənənəvi geyimində olan qısa şalvarlı, biqsız və saqqallı olan şəxslər ətrafda olan çayxana, restoranlarda mövqe tutublar. Bu məlumatlar məsələnin mahiyyətini özliyündə or-

taya qoyur. İstintaq bu faktları nəzərə almalıdır. Son günlər bəziləri, o cümlədən müxalifət təmsilçiləri sual edirlər ki, Gəncədə xoşagəlməz hadisələrin baş verə biləcəyi haqda məlumatlar olduğu halda, çoxsaylı çağırışlar yayılmasına baxmayaraq meydana cinayət törədən şəxsləri niyə daxil ola bildi? Təxribatçıların qarşısının alınmaması da başqa bir sualdır.

Çaşqınlığın səbəbi - yerli icmalardan alınan məlumatlar, kənardan gəlmələrin nəzərə alınmaması!

"Yeni Müsavat" bu suala da cavab axtarıb. Məlum olub ki, hakimiyyət orqanları aksiyadan əvvəl Gəncədəki aksiyada iştirak ehtimalı olan bütün çevrələrdən aşkar-gizli dəqiqləşmə aparıb. Dini, radikal, müxalifət təşkilatlarından əldə olunan məlumatlar aksiyanın baş tutmayacağı haqda fikirləri qətiləşdirib. Saat 20.10 radələrində qədər aksiyanın elan olunduğu mərkəzi meydan tamamilə boş olub...

Xəncərli aksiyanın hərəketverici qüvvəsi kənardan gələnələr və ya ora göndərilənlər olub

Beləliklə, polisin, mətbuatın və hər kəsin iş gününün sonunda, aksiya təyin olunan vaxtdan saatlar sonra qəflətən meydan ətrafındakı çayxana, kafe, restoran və məscid ətrafından, fərqli istiqamətlərdən kiçik dəstələrlə təxribatçılar meydana daxil olublar. Həmin vaxt meydana azsaylı polis

əməkdaşları olub. Ərazidə polislərin az olması isə aksiyadan öncə ən müxtəlif mənbələrdən alınan məlumatlara əsasən aksiyanın baş tutmayacağı ilə əlaqədar olub. Bu fakt onu deməyə əsas verir ki, Gəncədə baş verən qanlı olayların əsas hərəketverici qüvvəsi kənardan gələnlərdən və ya ora göndərilənlərdən ibarət olub.

Hadisə yerində olan və hadisələrin startını öz gözləri ilə izləyən tele-jurnalist Mahir Məmmədli musavat.com-a deyib ki, 20.10 radələrində meydana oturmaqlarda oturan qadınlar qəflətən ayağa qalxıb, qışqırmağa başlayıb və çantalardan boşqab və başqa predmetlər çıxardaraq, polislərə tərəf atıblar. Qrup halında duran polislər onlara tərəf gedəndə, ətrafı boşalmış rəis müavini İlqar Atakışiyevə qəfil hücum olub, onu vuraraq yıxıb, sonra da xəncərlə yaralayblar...

Gəncəyə Moskvadan gələnələr də olub!

Gəncədə yerli icmalardan hər hansı biri aksiyaya dəstək versəydi, meydana 200-300 nəfərin əvəzinə qat-qat artıq insan toplaşardı. Gəncə din-darları da aksiyada iştirak etməyib. Əks halda, orada minlərlə yerli dindar olardı. Bir neçə il əvvəl Gəncədə yerli dindarlarla hakimiyyət nümayəndələrinin dəfələrlə toqquşmaları olub. İcazəsiz olan aksiyalara bir neçə min dindar çıxıb.

Son aksiyada isə iştirakçıların sayı qat-qat az olub, meydana toplaşanların bir qismi

küçədən keçənlər, maraq üçün meydana gələnələr, jurnalistlər olub. Ən sensasion məlumat isə budur ki, aksiyada Moskva şəhərindən və Bakının ayrı-ayrı nöqtələrindən gələn şəxslər əsas iştirakçılar olub. Bu məlumat Gəncə olaylarında maraq qruplarının bir neçəsinin iştirakını təsdiqləyir. Həmin qruplar da Gəncədə qarışıqlığın baş tutmasında, məsələyə din çalarlarının verilməsi və İran izinin gözə girməsində maraqlı olublar. Lakin o da mütləq deyilməlidir ki, hadisə ərəfəsində İrandan yayın yapan bir neçə media quruluşu və facebook səhifəsi Azərbaycan əleyhinə təbliğat aparmaqla yanaşı, həm də çağırış

manlardan olub. Səməd Abbasov üçün meydana gələnələr, jurnalistlər olub. Ən sensasion məlumat isə budur ki, aksiyada Moskva şəhərindən və Bakının ayrı-ayrı nöqtələrindən gələn şəxslər əsas iştirakçılar olub. Bu məlumat Gəncə olaylarında maraq qruplarının bir neçəsinin iştirakını təsdiqləyir. Həmin qruplar da Gəncədə qarışıqlığın baş tutmasında, məsələyə din çalarlarının verilməsi və İran izinin gözə girməsində maraqlı olublar. Lakin o da mütləq deyilməlidir ki, hadisə ərəfəsində İrandan yayın yapan bir neçə media quruluşu və facebook səhifəsi Azərbaycan əleyhinə təbliğat aparmaqla yanaşı, həm də çağırış

Şiə icmasının seyid övladına əl qaldırması?

Belə bir halda ortaya məntiqli sual çıxır - eger iğtişaşların törədənələr Gəncədəki şiə icmalarındansa, Əhli-beytin bir övladına xəncər qaldırılması nə dərəcədə doğrudur? Şiə icmasının seyid övladına əl qaldırması inandırıcı deyil.

Bu məqamlar baş verənlərdə Gəncə şiələrinin iştirakını olması haqda iddiaları rədd edir. Bununla yanaşı, Gəncə camaatının Elmar Vəliyevə məmur olaraq münasibətinin də kəskin olmasını, onun əhaliyə qarşı qeyri-etik davranışlara yol vermesini də qeyd edirik. Lakin baş verənlərin başçının hərəketlərinə qarşı verilən təpki adlandırmaq da düzgün deyil.

Gəncədə bp əməkdaşı da tutulub!

Ən maraqlı bir məqam da olaydan az əvvəl Gəncədəki hotellərə, evlərə Bakıdan və ətraf rayonlardan gəlib otaq kirayə edənələrlə bağlıdır. Hazırda həmin şəxslərin kimlikləri müəyyən edilib, onların bəziləri də istintaqa cəlb olunublar. Saxlanılanlar arasında bp-nin Azərbaycan əsilli bir əməkdaşı da var. O, meydana yaxın hoteldə 10 günlük otaq bronlayıb, hadisəni, olayları bal-kondan videoya çəkmiş...

Həmin şəxsə 20 sutka həbs cəzası verilib və hazırda onun baş verən olaylara nə dərəcədə aid olub-olmaması aydınlaşdırılır.

İstintaq və eyni zamanda bizim araşdırmalarımız davam edir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Prokuror "Çudo Peçka"nın rəhbərinə 13 il cəza istəyib

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Çudo Peçka" və "ÇP Aqro" MMC-nin təsisçisi Çingiz Cəlilovun cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

Müsavat.com-un xəbərinə görə, hakim Əhməd Quliyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə məhkəmə istintaqı başa çatıb. Dövlət ittihamçısı çıxış edərək Çingiz Cəlilovun 13 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunmasını tələb edib.

"Bank Standart"ın nümayəndəsi çıxış edərək prokurorla razı olduğunu və onlara dəymiş ziyanın ödənilməsinə istəyib.

Məhkəmə prosesi iyulun 20-də davam edəcək. İttihama görə, Çingiz Cəlilov "Bank Standart"ın idarə heyətinin sədri Səlim Krimanla cinayət əlaqəsinə girərək 14 milyona yaxın məbləği mənimsəyərək öz aralarında bölüblər. Ç.Cəlilov və yaxınlarına aid olan 7 milyon manatlıq əmlakın üzərinə həbs qoyulub. S.Kriman və Ç.Cəlilova Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-cu (külli miqdarda mənimsəmə), 308-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) maddələri ilə ittiham verilib. S.Kriman Azərbaycandan qaçdığı üçün barəsində interpol xətti ilə axtarış elan edilib. Ç.Cəlilov isə həbs olunub.

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyindən ot kəsimi ilə bağlı son xəbərdarlıq

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi qida təhlükəsizliyinin təhlükələrini, sanitariya-gigiyenik normalara uyğun olmayan heyvan kəsimi məntəqələrinin sahiblərinə növbəti xəbərdarlıq edib.

Agentliyin informasiya təminatı və innovativ həllər şöbəsindən "Report"a verilən məlumata görə, "Heyvan kəsimi fəaliyyətinin tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Prezidentinin 11 iyun 2018-ci il tarixli sərəncamının icrası ilə bağlı olaraq Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi baytarlıq-sanitariya və gigiyena normalarına cavab verməyən yerlərdə, küçələrdə, yol kənarlarında heyvan kəsimi ilə məşğul olan şəxslərdən qanunsuz fəaliyyətlərini dayandırmağı tələb edir.

Agentlik xəbərdarlıq edib ki, qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, Daxili İşlər Nazirliyi və yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə birlikdə bu cür fəaliyyətlərin aradan qaldırılması üçün qanunla müəyyən olunmuş qaydada tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi əhalinin sağlam ot və ot məhsulları ilə təmin olunması üçün bir daha qeyri-qanuni heyvan kəsimi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxsləri qanunvericiliyin tələblərinə əməl etməyə və bu sahədə qanunsuz fəaliyyət göstərməyə çağırır.

Qeyd edək ki, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi bu ilin may ayından etibarən qida zəncirinin bütün mərhələlərində iştirak edən sahibkarlıq subyektlərində, eyni zamanda heyvan kəsimi məntəqələrində monitorinqlər həyata keçirib.

Mövcud vəziyyətin öyrənilməsi və əhalinin təhlükəsiz qida məhsulları ilə təmin edilməsi məqsədi ilə həyata keçirilən monitorinqlərdə agentliyin əməkdaşlarından heyvan kəsimi sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinə qanunvericiliyin tələbləri ilə yanaşı mərkəzləşmiş heyvan kəsimi məntəqələrinin fəaliyyəti ilə bağlı geniş məlumatlar verilməmiş, maarifləndirici materiallar paylanılmamışdır.

Azərbaycanda tikinti sektoru qayda-qanunların pozulması hallarının ən geniş yayıldığı sahələrdən biridir. Bu sahədə həm işçilərin əmək və sosial hüquqları, həm də tikintinin həyata keçirilməsi prosesini tənzimləyən hüquqi-normativ baza ən kobud formada pozulur. Uzun illərdir bu sektorda qayda-qanunlara riayət edilməsinə nail olunması istiqamətində atılan addımlar hələ də real bəhrəsini verməməkdədir.

Xüsusilə Bakı şəhərində tikintilər qaydaların pozulması, park və yaşıllıqların məhvi prosesi ilə müşayiət olunur. Bu vəziyyət dövlət başçısının Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş iclasındakı çıxışında xüsusi vurğulanıb. Prezident bildirib ki, narahatlıq doğuran sahələrdən biri də inşaat sektorudur: "Son illərdə bu sahədə böyük işlər görülüb. Azərbaycanın demək olar ki, bütün şəhərləri tikinti meydançasına çevrilib. Həm dövlət kapital qoyuluşu, həm özəl sektor tərəfindən qoyulan investisiyalar inşaat sektorunun inkişafına böyük təkan verib. Azərbaycanda inşaat materiallarının istehsalı ildən-ilə artır. Deyə bilərik ki, biz bu gün özümüzü əsas inşaat materialları ilə təmin edə bilirik. İlk növbədə, ona görə ki, daxildə buna tələbat var. Çünki biz çox az miqdarda inşaat materiallarını xaricə satırıq. Qarşıya vəzifə qoyulub ki, idxaldan asılılığımızı azaldaq və daxili bazarı yerli inşaat materialları ilə təmin edək. Yeni inşaat sektorunun inkişafı ümumi iqtisadi inkişafa təkan verir, məşğulluğu artırır. İki-üç il ərzində inşaat sektorunda müəyyən böhran yaranıb və bu, əmək bazarına da dərhal öz mənfi təsirini göstərmişdir. Bu məsələlər bir-biri ilə sıx bağlı olan məsələlərdir. Bir daha demək istəyirəm ki, bu sahədə görülən işlər müsbət hallarda aparılan tikintilərdən heç bir meyarla sığmır, nə şəhərsalma meyarlarına, nə tikinti meyarlarına. Bəzən memarlıq baxımından çox eybəcər binalar tikilir. Buna son qoymaq üçün çox ciddi tədbirlər görülməlidir və qanunsuz tikililərə son qoyulmalıdır".

İlham Əliyev qeyd edib ki, qanunsuz tikililərə şərait yaranan dövlət məmurları çox ciddi cəzalandırılacaq: "Mən deyirəm, bunu hamı bilsin. Çünki bir çox hallarda bu işləri bir-birinin üstünə atırlar. Şəhər icra hakimiyyəti bələdiyyələrin üstünə, bələdiyyələr şəhər icra hakimiyyətinin üstünə. Amma faktiki olaraq bələdiyyələr şəhər icra hakimiyyətinin icazəsi olmadan belə hərəkət edə bilməz. Ona görə burada vahid bir nəzarət mexanizmi olmalıdır. Bir daha demək istəyirəm ki, ilk növbədə, Bakıda və digər şəhərlərdə bütün qanunsuz tikililərə son qoyulmalıdır. Bundan sonra Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin rəyi, icazəsi olmadan ölkəmizdə bir dənə də bina tikilməməlidir. Kim bunu edəcəksə, dərhal mənə məlumat verilsin. Həmin o adamları ən ciddi cəzalar gözləyir. Çünki biz bu qədər şey göstəririk. Bakı bu gün dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir. Bunu təkcə biz demirik. Bunu demək olar ki, Bakıya gələn bütün qərəzsiz xarici qonaqlar deyir. Sözümlənlər, istirahət etsinlər. Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında böyük ictimai zona yaradılıb. Vaxtilə orada işləməyən, dağılmış vəziyyətdə olan zavod yerləşirdi. Yəni biz bunu edirik. Ancaq götürüb ictimai yerdə, heyyyətdə, yaxud da ki, insanların istifadə etdiyi yerdə bina tikmək cinayətdir və bunu edən cavab verəcək. Bir daha demək istəyirəm ki, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin icazəsi olmadan heç bir bina tikilə bilməz".

Göründüyü kimi, Bakı şəhərində ictimaiyyətin narazılığına səbəb olan tikintilərlə bağlı dövlət başçısı da

Bakıda tikintilər nəzarətə

götürüldü - oliqarxlara xəbərdarlıq

Prezidentin kəskin çıxışından nəticə çıxarılaçaqmı?

bələdiyyələr şəhər icra hakimiyyətinin üstünə. Amma faktiki olaraq bələdiyyələr şəhər icra hakimiyyətinin icazəsi olmadan belə hərəkət edə bilməz. Ona görə burada vahid bir nəzarət mexanizmi olmalıdır. Bir daha demək istəyirəm ki, ilk növbədə, Bakıda və digər şəhərlərdə bütün qanunsuz tikililərə son qoyulmalıdır. Bundan sonra Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin rəyi, icazəsi olmadan ölkəmizdə bir dənə də bina tikilməməlidir. Kim bunu edəcəksə, dərhal mənə məlumat verilsin. Həmin o adamları ən ciddi cəzalar gözləyir. Çünki biz bu qədər şey göstəririk. Bakı bu gün dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir. Bunu təkcə biz demirik. Bunu demək olar ki, Bakıya gələn bütün qərəzsiz xarici qonaqlar deyir. Sözümlənlər, istirahət etsinlər. Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında böyük ictimai zona yaradılıb. Vaxtilə orada işləməyən, dağılmış vəziyyətdə olan zavod yerləşirdi. Yəni biz bunu edirik. Ancaq götürüb ictimai yerdə, heyyyətdə, yaxud da ki, insanların istifadə etdiyi yerdə bina tikmək cinayətdir və bunu edən cavab verəcək. Bir daha demək istəyirəm ki, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin icazəsi olmadan heç bir bina tikilə bilməz".

Göründüyü kimi, Bakı şəhərində ictimaiyyətin narazılığına səbəb olan tikintilərlə bağlı dövlət başçısı da

nalar tikilmir. Bulvar 3 kilometrə 16 kilometrə uzadılib, böyük bir ictimai zonadır. Böyük parklar salınıb. Heydər Əliyev Sarayının arxasında gözəl park yaradılıb. Biz oradan vətəndaşları köçürəndə bəziləri deyirdilər, köçürülər ki, binalar tikilsin. Gözəl bir parkdır. Azərbaycan Dram Teatrının arxasında "Sovetski" adlandırılan ərazidəki biabırçı mənzərə aradan götürülür. Yenə də deyirdilər ki, orada binalar tikilir. İndi orada yol qovşaqları tikilir, yol hərəkətinə nəfəs verilir, parklar salınır. Onlarla, yüzlərlə belə işlər indi göz qabağındadır. Vaxtilə bəzi cinayətkarlar tərəfindən qanunsuz zəbt edilmiş yerlərdə indi parklar yaradılır. Yusif Səfərov küçəsi ilə Babək demirik. Bunu demək olar ki, Bakıya gələn bütün qərəzsiz xarici qonaqlar deyir. Sözümlənlər, istirahət etsinlər. Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında böyük ictimai zona yaradılıb. Vaxtilə orada işləməyən, dağılmış vəziyyətdə olan zavod yerləşirdi. Yəni biz bunu edirik. Ancaq götürüb ictimai yerdə, heyyyətdə, yaxud da ki, insanların istifadə etdiyi yerdə bina tikmək cinayətdir və bunu edən cavab verəcək. Bir daha demək istəyirəm ki, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin icazəsi olmadan heç bir bina tikilə bilməz".

Göründüyü kimi, Bakı şəhərində ictimaiyyətin narazılığına səbəb olan tikintilərlə bağlı dövlət başçısı da

kəskin narazılığını qeyd edib. Bu çıxış göstərir ki, parkları, bağları məhvi edərək tikinti aparılar, binaların heyətlərində göydələnlərlə bağlı ölkə rəhbərliyinə ətraflı məlumat çatdırılıb.

Onu da qeyd edək ki, Bakı şəhərində bu cür qanunsuz, ictimai qınaqla qarşılanan tikintiləri həyata keçirmək üçün mütəlx hakimiyyətdəki yüksək vəzifəli məmurlara bağlılıq olmalıdır. Bu cür tikintiləri aparan şirkətlərin arxasından əksər hallarda bu və ya digər yüksək post sahibi çıxır. Paytaxtda, eləcə də ölkənin digər iri şəhərlərində fəaliyyət göstərən əksər böyük tikinti şirkətləri faktiki olaraq oliqarx-məmurlara məxsusdur. Prezidentin son çıxışı əslində birbaşa həmin məmur-oliqarxlara xəbərdarlıq hesab olunmalıdır.

Xatırladaq ki, iyunun 2-də prezident tərəfindən Bakı şəhərinin baş planının hazırlanması məqsədilə sərəncam imzalanıb. Sərəncam əsasən baş planın hazırlanması prosesinə nüfuzlu beynəlxalq məsləhətçi şirkətin cəlb olunması üçün Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə ilkin olaraq 4,3 milyon manat ayrılıb.

Bu sərəncamdan sonra prezidentin kəskin tənqidi çıxışı bundan sonra xüsusilə Bakı şəhərində tikintilərin qaydalara uyğun şəkildə həyata keçirilməsinə ciddi nəzarət mexanizminin yaradılacağından xəbər verir.

□ TURQU, "Yeni Müsavat"

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu son günlərin aktual mövzuları və partiyasındakı durumla bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır.

- Mirmahmud bəy, müxalifət olaraq Gəncə şəhərində baş verən hadisələrə münasibətiniz necədir?

- Gəncədə baş verən hadisə cinayətdir. Bu cinayəti törədənlər cəzasını çəkməlidir. Bu məsələni dini müstəviyə gətirmək yolverilməzdir. İstər sünnilik, istər şiiçilik olsun, dəxli yoxdur, dini müstəviyə gətirmək zərərliyə. Bu hadisə olmamalı idi. Bu, Mingəçevir hadisəsindən başlamış, icra başçısı Elmar Vəliyevin vurulması, sonra isə iki polis zabitanın qətlə yetirilməsi ilə davam edən prosesdir. Məncə, bu prosesdə gizli və güclü bir əl var. Prosesi həmin gizli əl idarə edir. Həmin gizli əlin harada olduğu da əslində bilinir. Bunu tam məsuliyyətlə deyirəm. Azərbaycanda 25 ildir axşam saat 8-ə mitinq təyin edilməsi faktı olmayıb. İlk dəfə idi ki, hansısa gizli qüvvələr axşam saat 8-ə mitinq təyin edib, buna çağırışlar etdilər. Müxalifət qüvvələri olaraq bizlər yerlərdə olan üzvlərimizə müraciət edirdik ki, bu mitinqdə iştirak etməyin. Məncə, heç kim də iştirak etməyib. Çünki ortada çox suallar var idi.

- Onda belə çıxır ki, Azərbaycan daxildən hansısa əllər qarışdırmaq istəyir və bu əllərin uzantıları həm də xaricə gedib çıxır?

- Ola bilsin ki, belədir. Gəncədə ölkə kənarından hansı qüvvələrin təsir güclərinin olduğunu bizdən yaxşı hakimiyət orqanları, hüquq-mühafizə orqanları bilir.

- Yerli məmurların, xüsusən də rayonların icra başçılarının davranışlarının da bu cür arzuolunmaz hadisələrə təsir göstərdiyini hətta hakimiyyətə yaxın adamlar da etiraf edir. Siz bu barədə hansı fikirdəsiniz?

- Bir çox rayonların başçıları özlerini feodal kimi aparırlar. Şübhəsiz ki, belə məmurlar yerlərdə əhalidə ciddi narazılıq yaradırlar. Niyə icra başçısı qanunları heçə saymalıdır?! Niyə sakinləri özünün rəiyyəti hesab etməlidir?! Belə olanda əlbəttə ki, nə zamansa bir əks-təsiri də ortaya çıxır. İnsanları o həddə gətirib çıxarmaq lazım deyil ki, güc yoluna əl atmaqdan başqa yol qalmadıqı qənaətinə gəlsinlər.

- Siyasi partiyaların, cəmiyyətin mövqeyini qənaətbəxş saymaq olarmı?

- Yaranmış vəziyyətdə təbii ki, siyasi qüvvələr, media, cəmiyyət öz vəzifəsini yerinə

yetirir. Sadəcə olaraq, bəziləri bilməlidirlər ki, bu ölkədə qatı radikal şiiçilik məsələsini ictimai rəyə sırmaq, belə bir süni rəy yaratmaq olmaz. Bunu iddia edənlər zəhmət çəkib Azərbaycanda qatı radikal şiiçiliyin olduğunu göstərsinlər.

yət gəldi-gedərdi. Dövlətçiliyimizlə bağlı təhdid yaranarsa, təbii ki, çox ciddi addımlarımız olacaq.

- Mirmahmud bəy, bir qədər partiyanızla bağlı danışaq. Sanki xeyli vaxtdır siyasi meydandan bir qədər köl-

jurnalistlər müsahibə alanda danışırıq. Öz-özümü də danışmağı düzgü saymırıq. Biz öz işimizi görürük, partiyada fəaliyyətimizi davam etdiririk. İctimai rəyə təsir etmək imkanlarımızı hökumətin yürüdüüyü siyasət azaldı. Siyasi

ric səslər" gəlir. Bunu da normal qəbul edirik...

- "Xaric səslər" deyərəkən kimi və nəyi nəzərdə tutursuz?

- Sizin bildiklərinizi və nəzərdə tutduğunuz.

- Mənim eşitdiyimə və sosi-

larda səs almış, namizədliyimiz irəli sürülüb. İndi o inamın hamısını qırmaq lazımdır, yoxsa inamın nəticəsi olaraq yolumuzu davam elətdirməliyik? Məncə, yolumuzu davam etdirməliyik. Ona görə də deyirəm ki, qurultayda mə-

"Bu prosesdə gizli və güclü bir əl var"

Mirmahmud Mirəlioğlu: "İlk dəfə idi ki, hansısa gizli qüvvələr axşam saat 8-ə mitinq təyin edib, buna çağırışlar etdilər"

"Azərbaycanda hətta adam öz intiharını ilə belə, yeni qeyri-adi bir şey göstərə bilmir"

Azərbaycanda radikal şiiçilik yoxdur. Azərbaycanda bu, mümkün olan deyil. Kənardan ola bilsin ki, belə olmasını istəyənlər var, bu, başqa şeydir. Azərbaycan dövləti bu məsələlərdə bizim fikirlərimizə, mövqeyimizə məhəl qoyarsa, sözümüzü daha geniş müstəvidə deyirik. Təəssüf ki, müxalifət kimi bizi dinləmirlər, bizi görmək istemirlər. Bizə qulaq asmırlar. Belə vəziyyətdə biz bir-iki media orqanının verdiyi suallara bir neçə cümləlik cavabdan başqa nə də bilərik? Lakin onu da buradan bəyan edirəm ki, dövlətçilik bizim üçün birincidir, hakimiyyətimizə

gəliyə çəkilmiş kimi görünürsünüz. Partiyanız hazırda nə işlə məşğuldur, qarşıdakı planlarınız nədir?

- Ölkə və dünya anomal istilərdən əziyyət çəkir. Daldalanmağa kölgə yoxdur, siz də deyirsiniz mən kölgəyə çəkilmişəm. Kölgəyə çəkilməyə yer yoxdur (zarafatla verdiyi cavaba özü də gülür.E.S.) Hazırda qurultayımızla bağlı işlərimiz gedir. Əbülfəz Elçibəyin 80 illiyi ilə bağlı xeyli işlər görüldü. Yəni fəaliyyətsiz deyilik. Ola bilsin ki, bir çoxları kimi sosial şəbəkədə fəal deyilik. Bu da elə təəssürat yaradıb ki, kölgəyə çəkilmişik. Bizdən

"Təəssüf ki, müxalifət kimi bizi dinləmirlər, bizi görmək istemirlər, bizə qulaq asmırlar"

partiyaların hamısı olaraq bir yerdə bir şeyə təsir eləyə bilmirik. Yeni başqa qeyri-adi nə isə yoxdur. Azərbaycanda hətta adam öz intiharını ilə belə, yeni qeyri-adi bir şey göstərə bilmir.

- Partiyaların bəziləri yay aylarında məzuniyyətə çıxdıqlarını elan ediblər. Siyasi partiyanın məzuniyyətə çıxması məntiqlidir?

- Bizim partiyada belə hal olmayıb. Adama deyirlər nə işləmiş ki, nə də istirahət edək. Bir neçə günlüyə rayonlara səfərlər olur, bu səbəbdən iclas gününü dəyişdiririk. Bu isə məzuniyyət sayılır. Bu yay üçün də istirahət-filan planlarımız yoxdur. Partiyada toplantımızda belə bir təklif olub, amma qəraraşmayıb.

- Partiyanızın qurultayının vaxtı ballıdır?

- Qurultayı, inşallah, bu il keçirəcəyik. Təşkilat komitemiz işini görür. Hələ qurultaya hazırlıqla bağlı rayon, şəhər şöbələrində konfransların keçirilməsi faizi 50 faizə yaxınlaşmayıb ki, qurultayın gününü təyin edək. 50 faiz olanda yəqin ki, gününü təyin edəcəyik.

- Partiya sədrliyinə namizədliyinizi irəli sürəcəksiniz?

- KXCP-nin Azərbaycan Xalq Cəbhəsindən qalma bir ənənəsi var. Sədrliyə namizədlik qurultayda irəli sürülür. Öncədən namizədlik irəli sürməklə bağlı indi bezi təzə təşəbbüslər var. Yeni bir az "xa-

al şəbəkədən oxuduğuma görə, KXCP sədrliyinə namizədliyini Oqtay Güllahiyev irəli sürüb. Hətta bu barədə qurultaya hazırlıq üzrə təşkilat komitəsinə də müraciət edib. Oqtay Güllahiyevin sədrliyə namizədliyini irəli sürməsinə necə qiymətləndirirsiniz? Bunu bir partiya üzvünün hüququ kimi, yoxsa sizə qarşı çıxması kimi qəbul edirsiniz?

- Növbəti suallarınıza böyük məmnuniyyətlə cavab verərəm.

- Sədrliyə başqa iddiaçılar da var?

- Ola bilər ki, olsun. Problem yoxdur.

- Sanki partiya sədrliyinə namizədliyinizin verilməsi barədə qəti qərar da deyilsiz. Tərəddüd edirsiniz, yoxsa təcrübəli siyasətçi kimi bütün kartların açılmasını gözləyirsiniz?

- Bizim bu təşkilat çox ağır bir yol keçib. AXC qurulub, Xalq Cəbhəsinin fəaliyyəti nəticəsində bir milli hökumət qurulub və biz 4 iyun qiyamının nəticələrindən sonra Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin bərpası ilə məşğul olmuşuq. Bu yolu keçmişik və bu yolda bizim bir-birimizə böyük inamımız olub. Azərbaycan Xalq Cəbhəsi, həm də sonradan Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası iki dəfə bərpadan keçib. Buradakı insanlar bir-birinə qarşılıqlı inamla gəlib bu günə çıxıblar. Biz bu inamın nəticəsi olaraq qurultay-

sələlər həll olunacaq. İndidən konfranslar başa çatmamış, hətta qurultayın günü təyin edilməmiş, bəzilərinin də sədrlik iddiasında olaraq özlərini qorumaq instinkti ilə bu işə girişməsi bizi mövqələrimizdən çəkindirə bilməz və indiyyə qədərki təcrübəni də pozmağa vadar eləyə bilməz. Bu məsələlər qurultayda həll olunur. Mən hesab edirəm ki, mənim taktikam doğru taktikadır.

- Bu yaxınlarda partiyanızdan istefalar da oldu. Burada insanların artıq mübarizədən yorulması, yoxsa başqa daxili səbəblər rol oynamışdı?

- Bu səbəblər və başqa səbəblər rol oynayırdı. Bu məsələlər də yoluna qoyulmaqdadır. Bir az da zamana buraxanda məsələlər gəlib yerbeyer olur. Mən bütün baş verənlərin hamısını təbii hesab edirəm. Hesab edirəm ki, əgər nə yanlışlıq varsa o da mənlidir. Yəni hamısı mənim boynuma qoyulsun.

- Digər partiyalarla əməkdaşlıq nə yerdədir?

- Bizim Siyasi Partiyaların Əməkdaşlıq Mərkəzində beş partiya ilə birlikdə fəaliyyətimiz var. Bu fəaliyyət davam edir. Qarabağ Azadlıq Təşkilatının təşəbbüsü var. O təşəbbüsə dəstəklə bağlı iki toplantısında iştirak etmişik. Yəni əməkdaşlıqlar mövcuddur.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Ana ürəyi

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Gəncədə iki polisi qətlə yetirənlərin bioqrafiyası üzə çıxıb, deyirlər onlardan biri adam öldürməyə görə həbsdə olubmuş. Sizcə, nə qədər müddətə? Mənə bir az təəccüblü gələn bu oldu. Cəmi 7 il azadlıqdan məhrum edilibmiş. Özü də bunun ilk öldürdüyü şəxs doğma anası imiş. Anasını öldürənə hansısa əsrarlı razılıqlarla cəmi 7 il həbs cəzası kəsirsənsə, o, daha da həvəslənib başqalarını, o cümlədən polis zabitlərini qılıncıla doğramaq istəməzmi?

Təbii, bunlar ritorik suallardır və mənim hüquq-mühafizə orqanlarımıza, o cümlədən ədliyyə-məhkəmə sistemimizə heç bir iradım yoxdur. Yer-göy qədər razıyam onlardan. Hətta vəkilləri "mıqq" elədiklərinə görə vəkil işləməkdən məhrum edilərsə, biz kimik? Boynumuz və qələmimiz qıldan incədir. O incəliyə uyğun da hərəkət etməyə məcburuq. Hörmətli media kapitanlarımızdan birinin uzaqgörənlik və müdrikliklə tapdığı bənzətmədəki vəziyyətdəyik: kəndirbazlıq edirik. Həmin qıl körpüsünün üzərində. Azca ayağını qırağa qoysan gumbarumla gedərsən cəhənnəmin dibinə, başla-yarsan orada qır qazanında yanıb Zəqqutum İstilik Enerji Stansiyasına alov verməyə. Kəndirin üstündə balans saxlamaqla yanaşı, aşağıda təlxəklik eləyən kosa-mosaya da gərək fikir verməyəsən, yoxsa adam çayıb yenə gedər üzünə aşağı. Təlxəklər tamaşaçıları güldürmək üçündür, kəndirbazi yox.

Sözümün canı nədir bəs? (Hesab edək sözümlə hələ süni nəfəsəlmə aparatına qoşularaq can verməkdədir, ölüməmişdir. Mark Tven demişken: "Bizim ölməyimiz haqda xəbərlər bir qədər şişirdilibdir"). Sözümün canı odur ki, ana qatiline 7 il cəza vermək bəlkə də düz olmayıbdir. Elə bil ki, əlim qurusun, gözüm çıxsın bunu yazdığım yerdə: bir az yüngül cəza olubdur. İstənilən müqayisə qüsurludur deyibdir ağsaqqallar, ancaq biz bir müqayisə aparaq. Misal üçün, 6 ildir bizim türmələrdə zülüm verilən, adı siyasi dustaq siyahılarında adətən başda gələn ictimai-siyasi xadim, Real Partiyasının sədri İqar Məmmədovu yada salaq. Məmmədovu İsmayılıya vizasız getdiyi üçün 7 il həbsə məhkum ediblər. Doğrudur, rəsmi ittihamda nəşə iğtişas, polisə müqavimət-zad da yazılıbdır, ancaq hər halda, orada kimisə, həmçinin öz anasını qətlə yetirmək söhbəti yoxdur (Ümid edirəm Şəki Apelyasiya Məhkəməsi mənim bu yazımı oxuyub pis xəyallara düşməz. Çünki yetmiş yeddinci dəfə fırlanan cinayət işini təzəlikcə Ali Məhkəmə yenidən ora qaytarıbdır, deyir təzədən baxın. Götürüb ora ana ölümü əlavə eləsələr heç zad. Günah yiyəsi olacaq).

İndi fikirləşirsən ki, necə olur, anasını öldürən də 7 il alır, rayona icazəsiz gedən də? Belə ədalətlik olarmı? Əlbəttə, mən demirəm anasını öldürənlərə çox iş verilsin. Bəlkə elə ana dövlətçiliyə zidd yaşayırmış? Bəlkə bunun da anası erməni imiş? Son vaxtlar adətən belə çıxır. Çünki əsl azərbaycanlılar cinayət törədə bilməzlər, əsl azərbaycanlılar yalnız manısların hazırladığı elmi verilişlərə baxıb humanizm ruhunda, dini-mənəvi dəyərlərimizə uyğun böyüyürlər! Bəs o zaman mən nə istəyirəm? Əşşi, canıma azar istəyirəm, məqsədim odur ki, millətdə ruh yaşasın! Şair demişken. Şair bir də belə demişdir: "Olduqca mən götürmə beladan iradətim, Mən istərəm bəlanı, çün istər bəla mən!" Yeni kimi tutub zindana salırlarsa düz eləyirlər. Günahı olmayanı tutmazlar. Özünü yaxşı aparsın, müasir işiq dirəkləri qurulan parklarda gəzmək hüququ olsun.

Sözgəlişi, bir də bayaq dini-mənəvi dəyərlərimizdən danışdıq, mən bilənini bunun bizdə idarəsi var, rəhbəri də qədimi yapçılardan Mübariz müəllimdir. Bəs görəsən, bu idarə niyə zəif işləyir? Çünki haçan baxırsan, görürsən deyirlər kimlərsə din adından süni istifadə edir, radikallaşıb, nə bilim nə edir. İdarə yaxşı işləsə, kim onun sahəsinin adından süni istifadə edə bilər? (Ümid edirəm şeyx bunu oxuyub mənə bir yağılı dua yazar).

Ta deyirəm lirika dəftərinin ipini qırıb vərəqlərini ortaya dağıtmışken bir dəne də ana segahı verək, oxucularımız qəmlənsin:

"Bütün vücudum əsər, ruhum eyləyər pərvaz,

Uçar səmələrə o, ələmi-xəyalətdə.

Yatar, ölər bədənəm, nitqdən düşər bir söz:

- Ana... Ana... Sənə mən rəhbərim itaətdə!.."

P.S. Çoxdandır anama baş çəkmirəm, dedim burada yaltaqlıq edim, əvəzi çıxsın.

İyulun 10-da Gəncə şəhərində bir qrup radikal dini yönümlü şəxslər iğtişas törətməyə çalışdılar. Xəncər və digər bu kimi kəsici alətlərlə silahlanmış bir qrup insanlar xidməti vəzifəsini yerinə yetirən Azərbaycan polisinin üzərinə hücum çəkib, iki yüksək rütbəli polis zabitini qətlə yetirdilər.

Olay günlərdir ki, Azərbaycan ictimaiyyətində geniş müzakirələrə səbəb olub. Məsələ ilə bağlı ölkə mətbuatında, televiziyalarda müzakirələr təşkil edilib, iğtişasçı dini radikal qruplaşmanın hansısa xarici güclər tərəfindən idarə olunduğu deyilir.

Lakin maraqlıdır ki, dini radikal qruplaşmalara qarşı hər zaman kəskin mübarizəsi ilə tanınan Qərb dairələri, bey-

Qərb Gəncə olayları ilə bağlı susur-Bakıdan şərh

apardıqları görüntüsünü yaradırlar. Azərbaycandakı qrup da öz məramı, davranışı, fəaliyyəti ilə heç də sadələşdirilmiş terror təşkilatlarından fərqlənir. Ancaq "Azərbaycan xalqının, dövlətinin bu məsələlərdə yanındayıq və ona dəstəyik" mesajı verilmir. Bu isə təbii olaraq ölkə ictimaiyyətində narazılıq doğurur. Dini radika-

nada, cənubunda Meksika, sağında-solunda Atlantik və Sakit okean olan ABŞ terrorizminin hədəfində olar. Ancaq bu, baş verdi. Deməli heç bir dövlət terrorçuların, dini radikal cərəyanın təmsilçilərinin hədəfindən kənarda qala bilməz. Yalnız bir halda sığortalanmaq olar ki, koordinasiya olunmuş, əlaqələndirilmiş mübarizə ol-

istintaqın gedişini gözləyirlər: "Ola bilsin ki, onlar məsələ ilə bağlı istintaqın gedişini və məlumatların səhihliyini gözləyirlər. Yeni ilk növbədə Azərbaycan bu məsələyə yekun cərəyanın təmsilçilərinin hədəfindən kənarda qala bilməz. Yalnız bir halda sığortalanmaq olar ki, koordinasiya olunmuş, əlaqələndirilmiş mübarizə ol-

Elman Nəsirov: "Bu məsələdə də ikili yanaşma göz qabağındadır" Elçin Mirzəbəyli: "Təəssüf ki, reallıq bundan ibarətdir"

nəlxalq güclər bu məsələdə susub, heç bir mövqə ortaya qoymurlar. Bu günlər ərzində hansısa Qərb təşkilatı məsələyə reaksiya verməyib.

"Yeni Müsavat"a danışan deputat Elman Nəsirov bildirib ki, doğrudan da yaranan mənzərə olduqca təəssüf doğurur: "Burada söhbət özünü dindar kimi təqdim edən radikal qüvvələrdən gedir. Əslində onlar islamafob qüvvələrin sifarişini yerinə yetirən ünsürlərdir. O ünsürlərdir ki, onlar beynəlxalq ictimai fikirdə müsəlmanların mənfi imicinin yaradılması üçün dəridən-qabıqdan çıxırlar. Onlar öz sifarişçilərinin tapşırığını yerinə yetirib, "İslam bərabərdir terrorizm" düsturunun formalaşmasına xidmət göstərirlər. Bu baxımdan 150-200 nəfər özünü müsəlman kimi təqdim edən radikal dini qruplaşmanın üzvləri, əslində terror aktının, iğtişasçılığın icraçılarıdır, onların arxasında isə təşkilatçılar dayanırlar. Bu qüvvələr Azərbaycan dövlət başçısının həyata keçirdiyi multikulturalizm siyasətini ilə barışmaq istəmirlər. Onlar birmənalı şəkildə Azərbaycanda sabitliyi pozmağa, idarə edilən kaos yaratmağa çalışırlar. Bütün bunların fonunda isə beynəlxalq aləm susub. Bu, təəccüb və təəssüf doğuran haldır. Məsələ ondadır ki, dəfələrlə Qərbin müxtəlif siyasi dairələrinin davranışlarında şahidi olmuşuq ki, onlar dini radikalizmə qarşı mübarizə aparırlar. Onlar "Əl-Qaide", İŞİD-lə beynəlxalq mübarizə

lism, separatizm və terrorizm bir-birini tamamlayan həlqələrdir. Terrorizmə gedən yol dini radikalizmdən başlayır. Belə olan vəziyyətdə beynəlxalq aləmdə terrorizmə qarşı koalisiya yaradan nəhəng dövlətlər gözləmə mövqeyi seçməli deyil. Onlar məgər bilmirlər ki, terrorizm bu gün çox böyük immunitetə malikdir?"

Deputat bildirib ki, dini terrorizmə qarşı hər yerdə və hər zaman prinsipi ilə mübarizə aparılmalıdır: "Bir yerdə dini radikal və terrorçu yaxşıdır, başqa yerdə pisdir yanaşması qəbul edilməzdir. Nə qədər ki, bu məsələdə ikili standartlar var, o halda dini radikal cərəyanın təmsilçiləri və bütövlükdə terrorçular rahat fəaliyyət göstərəcəklər. Hesab edirlər ki, çox münbit şərait yaranıb ki, bir halda onlara göz yumulur, başqa halda mübarizə aparılır. Bu, beynəlxalq terrorizmə və dini radikalizmə qarşı koordinasiya olunmayan mübarizədir. Məsələyə belə yanaşma da təbii ki, dini radikalçıların, terrorçuların mənafeyinə uyğundur. Haqlı olaraq Azərbaycan ziyalıları, ictimaiyyət nümayəndələri məsələdən narazıdır və mövqə bildirirlər. Bu mövqə ondan ibarətdir ki, bir ölkədə dini radikal cərəyanlar terror əməli törədirlərsə, digər ölkələr bu halda düşünməməlidirlər ki, onların qapıları "döyülməyəcək". Düşünməsinlər ki, onlar bu cür dini radikal cərəyanların hədəfində olmayacaqlar. Kimin ağlına gələrdi ki, şimalında Ka-

sun. Hərə öz yerində oturub "Bu təhlükə mendenə sovuşdu" düşüncəsi ilə yanaşsa, o zaman 21-ci əsrin vəbası sayılan dini radikalçıların, terrorçuların hücumundan sığortalanmaq olmaz. İndiki halda bütün sivil dövlətlər dini radikal cərəyanın terrorçu üzvlərinə qarşı birlikdə öz haqq səslərini ucaltmalı, təhlükə ilə üzleşən xalqara dəstək verməlidirlər".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında fərqli fikir söylədi. Politoloq hesab edir ki, Qərb dövlətləri və dairələri hazırda

Qərbdə ikili standartlar hökm sürür. Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda hətta konkret terror faktında ittiham olunan və günahı sübuta yetirilmiş insanların da hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı bəzən Qərbin ayrı-ayrı institutları tərəfindən bəyanatlar səsləndirilir. Onların adları müxtəlif siyahılara salınır. Bu, Qərbin Azərbaycana, bütövlükdə isə terrorizmə yanaşmasında özünü hər zaman bürzə verən bir faktordur. Təəssüf ki, reallıq bundan ibarətdir".

□ Əli RAİS,
 "Yeni Müsavat"

Türkiyə səfiri polisə qarşı terrordan danışdı

"Bir neçə gün əvvəl Gəncədə terror hadisəsi yaşandı. Biz terrorun hər növünü qəti şəkildə qınayırıq". Bunu APA-ya müsahibəsində Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral deyib.

Türkiyənin illərdir terrordan əziyyət çəkən ölkə olduğunu vurğulayan səfir bildirib ki, bu səbəblə Türkiyə terrorun nə ilə nəticələndiyini, nə demək olduğunu yaxşı anlayır: "Gəncədəki hadisələr nəticəsində ölənlər iki polis əməkdaşına Allahdan rəhmət, ailələrinə, o cümlədən Azərbaycan xalqına başsağlığı diləyirəm. Azərbaycanın varlığına xələl gətirmək istəyən həmin terrorçulara qarşı ən sərt şəkildə cəza tədbirlərinin görülməyindən və əməllərinə görə layiqli cavab alacaqlarından əminəm".

Ermenistanın inqilabçı baş naziri Nikol Paşinyanın Avropaya ilk səfəri bu gün başa çatır. Ancaq Ermənistan KİV-ləri Brüsselə böyük bir nümayəndə heyəti ilə gedən (22 qurum rəhbəri sırasında müdafiə naziri də var) Nikol Paşinyanın Brüssel səfəri, orada keçirdiyi görüşlər haqda bir elə pafos və həvəslə yazmır. Bu da səbəbsiz deyil.

yini növbəti dəfə bəyan edib. Bu barədə alyansın Brüsseldə 11-12 iyul tarixlərində keçirilən 29-cu sammitində iştirak edən dövlət və hökumət başçıları tərəfindən qəbul edilən yekun bəyannamədə deyilir.

Bəyannamədə bildirilir: "Biz bütün tərəfdaşlarımızın xarici təzyiq və məcburiyyət olmadan xarici siyasət və təhlükəsizlik siyasəti üzrə müstəqil

bele çağırış yoxdur. Bununla belə, ərazi bütövlüyümüzdə sadiqlik dəyişməz qalır..."

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, NATO-nun ötən ilki Varşava sammitində də Dağlıq Qarabağ məsələsinə münasibətdə eyni yanaşma əksini tapıb. O zaman hələ deputat olan Nikol Paşinyan bu sənədə görə o vaxtlı prezident Serj Sərkisyanı

pa səfəri də sırf "Paşinyanı dişə vurmaq" məqsədi güdür.

O ki qaldı Paşinyanın Ermənistanı həqiqətən dəyişdirib, heç olmasa, Gürcüstan kimi avropayönlü eləmək və qarşılığında AB-nin, NATO-nun müəyyən imtiyazlarına nail olmaq imkanlarına, analitiklər bunu qeyri-mümkün hesab

Ermənistan bu şərtlə hərbi tribunala çıxarıla bilər-TŞ qərarı...

Politoloq: "Avropada, Qərb dövlətlərində anti-erməni əhvalı..."

Başda Serj Sərkisyan olmaqla, Ermənistan hakimiyyətində təmsil olunan digər şəxslər Azərbaycana qarşı sayısız-hesabsız cinayət əməli törədiblər. Onlardan biri Xocalı soyqırımındır ki, illərdir biz bu hadisəni törədən cəlladları beynəlxalq Haaqa Məhkəməsinə çıxara bilmirik. Həmçinin Azərbaycana qarşı törətdiyi əməllərə görə Ermənistan hakimiyyəti hərbi tribunal da çıxarılmır. APA-nın xəbərinə görə, bununla bağlı Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev mətbuat konfransı zamanı bildirib ki, Ermənistan tərəfindən Azərbaycana qarşı çoxsaylı hərbi cinayətlər törədilməsinə baxmayaraq, hələ də BMT Təhlükəsizlik Şurası hərbi tribunalların təşkil edilməsi barədə qətnamələr qəbul etməyib. O bildirib ki, məsələnin hüquqi müstəvidə hərbi tribunal səviyyəsinə çıxarılmasına mane olan amillərdən biri də budur: "Azərbaycan məsələ ilə bağlı müxtəlif səviyyələrdə məsləhətləşmələr aparıb. Bu cür qətnamələr qəbul edilməlidir ki, xüsusi hallarda nəzərdə tutulan tribunallar təşkil edilsin. Ermənistan beynəlxalq məhkəmələrin yurisdiksiyasını qəbul etmir".

"Yeni Müsavat"a danışan politoloq Mübariz Əhmədov vurğulayıb ki, bizim Sərkisyanı beynəlxalq məhkəməyə verməyimiz üçün iki yol var: "Dövlət olaraq biz onu məhkəməyə verə bilərik. Ancaq bunun üçün də gərəkdir, Roma Statutunun üzvü olaq, Ermənistan da həmçinin. Ermənistan isə Roma Statutunun üzvü deyil. Ona görə də biz də Roma Statutuna üzv olmadıq. İkinci yol isə Hikmət Hacıyevin qeyd etdiyi yoldur. Yeni gərəkdir belə vəziyyətdə biz BMT qarşısında məsələ qaldıraq və BMT Təhlükəsizlik Şurası da müvafiq qətnamə qəbul etsin. İndiki halda nəzəri-diplomatik, siyasi yolla bunu qəliz görürəm. Yeni qəlizdir ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasında qərar qəbul edilsin ki, Azərbaycan Ermənistanı ərazimizdə törətdiyi cinayətlərə görə məhkəməyə vermək və konkret olaraq Robert Köçeryanın, Serj Sərkisyanın və digər təxminən 70-80 nəfər adamın məhkəmə qarşısına çıxarılmasını istəyir. Onların hər birinin konkret cinayəti var. Prokurorluq və digər hüquq-mühafizə orqanlarımız onlarla bağlı konkret faktları toplayıblar. BMT Təhlükəsizlik Şurası qərar qəbul edərsə, biz onu məhkəməyə verə bilərik. Ancaq bu, siyasi baxımdan çox çətin məsələdir. Əgər BMT TŞ Qarabağla bağlı qətnamə qəbul edəcəksə, elə əvvəlki qətnamələr çəkisində bunu qəbul etdirməliyik. Yeni erməni silahlı birləşmələri yox, Ermənistan Respublikasının silahlı birləşmələrinin təcili şəkildə Azərbaycan ərazisini tərk etməsi bildirilməlidir. Çünki 1990-cı illərin əvvəllərində qəbul edilən qətnamələrin hamısında göstərilib ki, erməni işğalçı birləşmələri Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini tərk etməlidir. Beynəlxalq hüquqda da "erməni birləşmələri" sözü yoxdur. Ermənistanın konkret olaraq adı çəkilməlidir. Ancaq 4 qətnamənin heç birində Ermənistan Respublikası sözü yoxdur. Əgər biz yenə də qətnamə qəbul edə biləcəyikse, o zaman Ermənistan Respublikasının adını ora saldırmalıyıq. Bunu qəbul etdirmək isə çətinidir".

Politoloq bildirib ki, bu gün beynəlxalq aləmdə Ermənistanın əleyhinə tendensiya var: "NATO sənəd qəbul etdi və eynilə NATO-nun əvvəlki sammitlərində hansı sənəd qəbul edilirdi, burada da onları gördük. ATƏT-in Minsk Qrupunun adı yoxdur və Azərbaycanın və Ermənistanın ərazi bütövlüyünə dəstək elan olunur. Azərbaycanın ərazisindəki Dağlıq Qarabağ münəqişəsi eynilə Gürcüstanın, Moldovanın ərazisindəki münəqişə ilə bərabər tutulur. Avropa da ötən həftə Azərbaycanla sənəd imzaladı və orada da Dağlıq Qarabağ məsələsi eynilə bu şəkildə qoyuldu. Yeni ATƏT-in Minsk Qrupuna dəstək yoxdur, Dağlıq Qarabağ münəqişəsində iki tərəfin olduğu bildirilir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmət görünür. Xüsusilə Avropa ictimaiyyətində anti-erməni əhval-ruhiyyəsini bir qədər gücləndirmək və eləcə də ordumuzun fəaliyyəti ilə Avropada, Qərb dövlətlərində və ümumiyyətlə, həmsədr ölkələrdə anti-erməni əhvalını təxminən paralel şəkildə aparmalıdır. Əgər Avropa ictimaiyyəti, həmsədr ölkələrin rəhbərləri görsələr ki, Ermənistan ciddi diplomatik iflasdadır və Azərbaycan da hərbi əməliyyatlara başlamayaq istəyir, o zaman onlar təşəbbüs göstərər, BMT TŞ-də Dağlıq Qarabağla bağlı qətnamə qəbul edə bilərlər. Bu qətnamədə Ermənistanı məhkəməyə vermək və ya qoşunların Azərbaycan ərazisindən çıxarılmasının göstəriləcəyi isə artıq ikinci dərəcəli məsələdir. Hər ikisi eyni əhəmiyyətli şeydir".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Paşinyana Avropa şilləsi: Brüssel İrəvanı pərt elədi

Avropa Birliyi Qarabağ məsələsində "heç bir ön şərt ola bilməz" dedi; NATO isə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə sadiqliyini bir daha təsdiqlədi; İrəvanın separatçılar üçün sənədə "müqəddəratı təyinetmə" haqqını salmaq arzusu yenə gözündə qaldı...

Məsələ ondadır ki, erməni baş nazirin Avropaya ilk rəsmi səfəri ilə bağlı gözləntilər özünü doğrulda bilməyib. Avropa, NATO rəsmiləri ilə keçirilən görüşlərdə və aparılan danışıqlarda işğalçı ölkə rəhbərinə heç bir real vəd verilməyib, Ermənistanın Rusiyanın təsir zonasından çıxacağı qarşılığında hansısa zəmanətlərə və ya maliyyə-iqtisadi, təhlükəsizlik qərarlarına işarə vurulmayıb. Eyni yanaşma Dağlıq Qarabağ məsələsində özünü göstərib.

*****

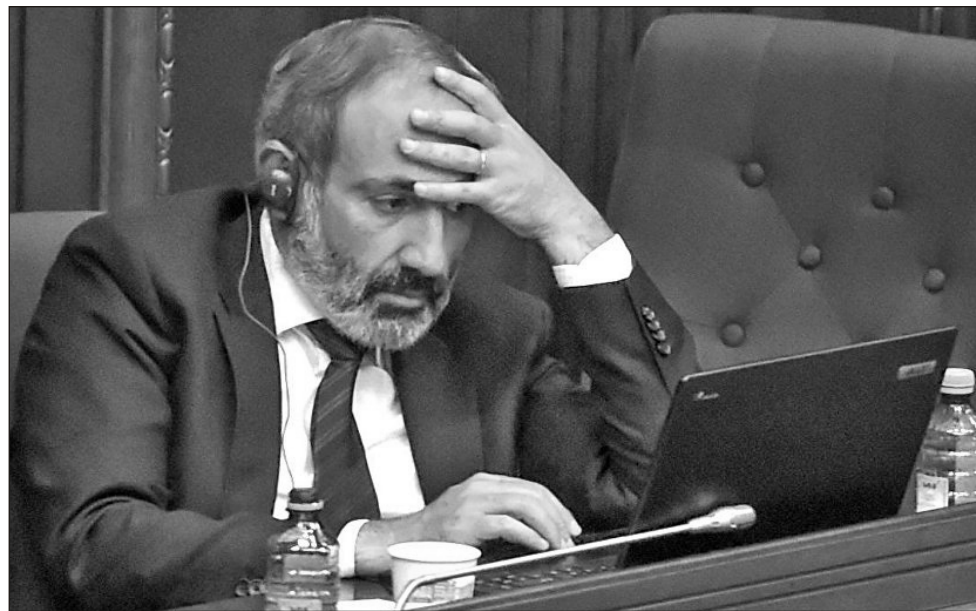
Təkcə iki faktı qeyd edəcəyik. Birincisi odur ki, Avropa Birliyinin (AB) xarici işlər naziri Federika Moqerini Nikol Paşinyanla keçirdiyi görüşdən sonra Dağlıq Qarabağ münəqişəsinin tərəflərini ilkin şərtlər olmadan danışıqlara çağırıb. "Moqerini konfliktin sülh yolu ilə həllini bir daha dəstəkləyib. Bu kontekstdə tərəflərin Minsk Qrupunun həmsədrlərinin himayəsi altında ilkin şərtlər olmadan tam şəkildə danışıqlarda iştirak etməsi son dərəcə vacibdir", - deyir o bildirib.

Bu, o deməkdir ki, baş nazir postunu tutar-tutmaz, Paşinyanın irəli sürdüyü "Dağlıq Qarabağ danışıqlarının müstəqil tərəfi olmalıdır" tələbini artıq AB də rədd edib, Ermənistanın yeni rəhbərliyini realıqla barışmağa, heç bir ön şərt qoymadan danışıqları davam etdirməyə səsleyib.

Bu fonda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin Avropa və NATO rəsmiləri ilə görüşdə tam əksinə, Azərbaycanın regiondakı rolu və Avropa üçün önəmi, o sırada qitənin energetik təhlükəsizliyində ölkəmizin ildən-ildən artan əhəmiyyəti xüsusi vurğulanır.

*****

Erməni tərəf üçün ikinci bəd xəbər, daha dəqiqi, "şillə effekti" NATO sammitindən gəlib. Alyans Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədi-

və suveren seçim etmək hüququnu dəstəkləməyə davam edirik". Sənədə həmçinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyün, müstəqilliyi və suverenliyinin dəstəklənməsinə sadiqlik bir daha təsdiqlənir.

"Bu baxımdan biz Cənubi Qafqazda münəqişələrin bu beynəlxalq hüquq normaları və prinsipləri, BMT Nizamnaməsi və Helsinki Yekun Aktı əsasında sülh yolu ilə həll üçün səyləri dəstəkləməkdə davam edirik. Biz bütün tərəfləri konstruktiv və güclü siyasi iradə ilə danışıqların müəyyən edilmiş çərçivələri daxilində münəqişələrin sülh yolu ilə həll olunması üzərində işləməyə təkidlə çağırırıq" - sənədə bildirilir.

Hərgah, bu da var ki, bəyannamədə qonşu Gürcüstanla bağlı NATO daha prinsiplial mövqə sərgiləyib. Belə ki, sənədə ilk dəfə olaraq Rusiyaya çağırış edilir ki, öz qoşunlarını təcili şəkildə Gürcüstan ərazisindən çıxarsın, çünki "bu qoşunlar Gürcüstanda qanunsuz şəkildə, sahib-ölkənin razılığı olmadan yerləşir", - deyir sənədə qeyd olunur. Amma Azərbaycan ərazisindəki erməni işğalçı qüvvələri ilə bağlı

sərt tənqid eləmişdi. Amma alyans bu dəfə də eyni mövqə sərgilədi.

Bu, o anlama gəlir ki, NATO-nun Qarabağ mövqeyinə Ermənistandakı "məxməri inqilab"dan dolayı düşmən tərəfinin gözlədiyi təsir yoxdur və alyans "qərbyönlü" Paşinyana Qarabağ məsələsində hansısa birtərəfli güzəşt tanımaq fikrində deyil. Erməni tərəf isə dəridən-qabıqdan çıxır ki, bu kimi sənədlərdə məhz Qarabağ separatçıları üçün "öz müqəddəratını təyinetmə" hüququ əksini tapsın. Göründüyü kimi, sələfləri kimi, onun da arzusu gözündə qalıb.

Bütövlükdə Paşinyanın ilk Avropa turnesi çərçivəsində reallaşan təmaslar və bu təmaslardan sonra verilən bəyanatlardan hasil olan əsas qənaət budur ki, Avropa, NATO Ermənistanın Rusiyanın siyasi və hərbi təsir zonasında, Kremlin ağışında qalacağı haqda Putine təntənəli vədlər verən Nikol Paşinyanın dərin islahatlar aparıb Qərbə, Qərb strukturlarına yaxınlaşacağına inanmırlar. Bu üzəndən hələ ki gözəlmə mövqeyi seçilib. Avro-

edirlər - özü də obyektiv səbəblərdən.

"Nikol Paşinyan hökuməti erməni xalqı və dövləti üçün qətiyyətli qərar qəbul edə bilməz". Bu fikirləri israilli politoloq Yuri Boçarov deyib (oxu.Az). "Ermənistanda inqilabdən sonra yeni "sahiblər" gəlməsinə baxmayaraq, köhnə hakimiyyətin nümayəndələri qalıb və səmərəli hökumət qurulmayıb və buna görə də hazırda İrəvan hökuməti heç bir qətiyyətli qərar qəbul edə bilməz. Düşünürəm ki, Paşinyan ölkə vətəndaşlarının, bütün erməni diasporunun və onun arxasında duran bütün oyunçuların maraqlarına toxunan qərarı özü tam həyata keçirə bilər", - deyir analitik Brüssel görüşlərini şərh edərkən bildirib. Onun sözlərinə görə, Ermənistanda vəziyyət əsla yaxşılaşmayıb, ölkə qaynayıb və hazırkı hökumətdən heç kəs bu "qayığı" irəli aparmaq istəmir.

Belə görünür ki, Paşinyanın Brüssel səfərindən sonra işğalçı ölkəni daha qaynar günlər gözləyir...

□ Siyasət söhbəsi,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Uzun fasilədən sonra Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri bir araya gəlib Dağlıq Qarabağ problemini müzakirə etdilər. Bu görüş iyulun 11-də Brüsseldə, NATO sammiti çərçivəsində baş tutdu. Görüşün detalları ilə bağlı hələlik geniş məlumat verilmir.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev deyib ki, Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərləri - Elmar Məmmədyanov və Zöhrab Mnatsakanyan arasında Brüsseldə keçirilən görüş 4 saata yaxın davam edib (unikal.org). "Görüş əsnasında Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar prosesi ətrafı müzakirə olunub və mövcud danışıqlar formatının davam etdirilməsi qeyd olunub. Həmçinin danışıqlar prosesinin irəli aparılması üçün növbəti addımlara və həmsədrlərinin fəaliyyət planlarına dair fikir mübadiləsi aparılıb", - deyir H.Hacıyev qeyd edib.

Məmmədyanov və Mnatsakanyan arasında ilk təmas ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin vasitəçiliyi ilə keçirilib. Görüşdə ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspışik də iştirak edib. Bundan əvvəl Elmar Məmmədyanovla həmsədr arasında ayrıca görüş olmuşdu.

Beləliklə, Ermənistanın yeni hökumət başçısı Nikol Paşinyanın Qarabağa separatçıları da danışıqlara qoşmaq cəhdlərinin iflasa uğradığını demək olar. Baş nazir seçildəndən sonra Qarabağ gələcəyə oradakı brifinqdə şərtlər dikte etməyə cəhd göstərən Paşinyan iddia etmişdi ki, o, yalnız Ermənistanı təmsil edə bilər, Dağlıq Qarabağ keçirilən tənzimləmə prosesində "tərəf" kimi iştirak etməlidir. Onun bu iddiasına rəsmi Bakının sət təpkisinin ardınca həmsədr də danışıqların formatının dəyişilməz olduğunu erməni hökumətinə başa saldılar.

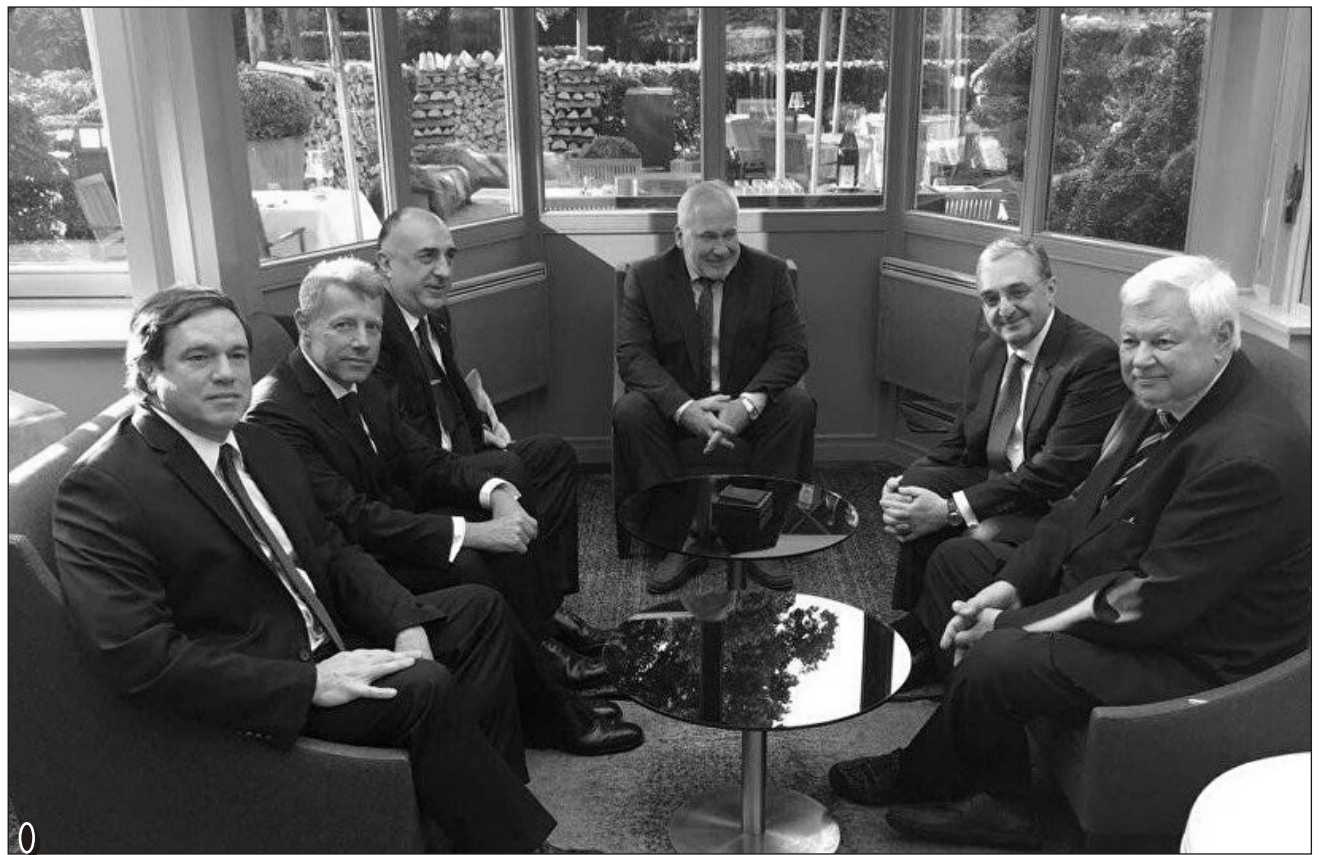
Yeri gəlmişkən, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev son çıxışlarında Ermənistanın keçmiş rəhbərliyini sət şəkildə tənqid etsə də, işğalçı ölkənin yeni hökumətinə səhvlərdən nəticə çıxartmaq, konstruktiv mövqə sərgiləyib öz hakimiyyətini katalizmlərdən, erməni xalqını isə qarşıdakı fəlakətlərdən xilas etmək üçün ona faktiki olaraq şans verib.

"Mənim illər ərzində dediyim sözləri indi erməni xalqı deyir. Mən dünyanın ən ali - BMT kürsüsündən Ermənistanın əvvəlki kriminal rejimini ifşa etmişəm. Onları öz adları ilə çağırışam. Onları Xocalı soyqırımında ittiham etmişəm, hərbi cinayətlərdə ittiham etmişəm. Ermənistanın əvvəlki hakimiyyətini qaniçən, kriminal, quldur rejim adlandırmışam. Bütün bunlar həqiqətdir. Mən həqiqəti demişəm, indi bu həqiqəti erməni xalqı deyir" - Azərbaycan prezidenti çıxışlarından birində bildirib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, nəhayət, indi erməni xalqı onlara 20 il ərzində kriminal xunta rejiminin rəhbərlik etdiyini anlayıb. "O kriminal xunta rejimi ki, ancaq öz maraqlarını güdür, o rejim ki, onun yanıtma və cinayətkar fəaliyyəti nəticəsində Ermənistan bu acınacaqlı vəziyyətə düşüb".

Prezident İlham Əliyev deyib ki, Ermənistanda 20 il ərzində kriminal və korrupsioner hakimiyyət tam iflasa uğrayıb: "Ermənistanda 20 il ərzində kriminal, korrupsioner, qaniçən, oğru, yalançı hakimiyyət tam iflasa uğradı. Mənim dediklərimi indi erməni xalqı deyir. Mən bir neçə dəfə ən mötəbər kürsülərdən, BMT kürsüsündən Ermənistanın əvvəlki hakimiyyətini ittiham etmişdim. Demişdim ki, bu, kriminal xunta rejimidir, indi bunu erməni xalqı deyir. Demişdim ki, bu, korrupsiyaya qurşanmış oğru rejimidir, indi bunu erməni xalqı deyir. Demişdim ki, bu rejim öz xalqının qanını içir".

Ölkə başçısı iyulun 8-də, Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının sosial-iq-

Qarabağ

İrəvan şərtini "unudub" Bakı ilə danışıqlara başladı

Brüsseldə XİN rəhbərlərinin 4 saatlıq müzakirəsi; politoloqlar sülh prosesinin yenilənməsindən müsbət nəticə gözləmir; **politoloq:** "İlham Əliyev hələlik Nikol Paşinyana şans tanıyır, ancaq bu, uzun müddət davam etməyəcək..."

tisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasda bir daha bəyan etdi ki, münaqişənin həlli üçün əsas BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində əks olunub. "Qəbul olunmuş sənədlər Ermənistan qoşunlarının işğal olunmuş ərazilərdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edir. Ermənistanın yeni hökumətinin konstruktiv mövqeyinə ümid edirəm", deyir dövlət başçısı vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev deyib ki, Ermənistanda 20 il ərzində kriminal və korrupsioner hakimiyyət tam iflasa uğrayıb: "Ermənistanda 20 il ərzində kriminal, korrupsioner, qaniçən, oğru, yalançı hakimiyyət tam iflasa uğradı. Mənim dediklərimi indi erməni xalqı deyir. Mən bir neçə dəfə ən mötəbər kürsülərdən, BMT kürsüsündən Ermənistanın əvvəlki hakimiyyətini ittiham etmişdim. Demişdim ki, bu, kriminal xunta rejimidir, indi bunu erməni xalqı deyir. Demişdim ki, bu, korrupsiyaya qurşanmış oğru rejimidir, indi bunu erməni xalqı deyir. Demişdim ki, bu rejim öz xalqının qanını içir".

Danışıqların bərpası ilə bağlı şərt irəli sürən Paşinyanın artıq əvvəlki mövqeyini unudaraq konstruktiv görünməyə cəhd etməsi maraqlı məqamdır. Ola bilər ki, texnoloqlar ona S.Serkisyanın taleyindən dərs götürməsinə məsləhət görüblər. Ancaq danışıqlarda uğurların əldə olunacağını gözləmək, sadəcə, sadəlövlük sayıla bilər, hər halda, Paşinyanın təmtəraqla öz oğlunu Qarabağa əsgər göndərməsi də bundan xəbər verir. Üstəlik, bir sıra ekspertlər iddia edir ki, Sərkisyan hökumətini Qarabağı güzəştə getməyə hazır olduğu üçün deviriblər. Belə olan təqdirdə N.Paşinyan çətin ki, güzəşt yolu seçsin, müxalifət partiyasının üzvü olmasa belə...

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a dedi ki, həqiqətdən də prezident İlham Əliyev hələlik Nikol Paşinyana şans tanıyır: "Ancaq bu, uzun müddət davam etməyəcək".

Ermənşünas alim Qafar Çaxmaqlı da N.Paşinyanın düzgün nəticə çıxaracağını gözləmir. Eyni zamanda danışıqların müsbət nəticə verəcəyini güman etmədiyini bildiren ekspert qeyd etdi ki, vasitəçilərin əsas məqsədi iki ölkə başçıların görüşünü razılaşdırmaq olacaq: "Bunu

isə Minsk Qrupu istəyir. Paşinyan deyir ki, onlar "Dağlıq Qarabağ Respublikası" deyilən qondarma qurumun bu danışıqlarda iştirakına israr edəcəklər. Bu isə bizimkilər tərəfindən rədd ediləcək".

Avropa İttifaqının diplomatiya rəhbəri Federika Moqerini də Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tərəflərini ilkin şərtlər olmadan danışıqlara çağırıb. Bu barədə Avropa İttifaqının diplomatiya xidməti Federika Moqerini və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında Brüsseldə keçirilmiş görüşdən sonra açıqlama yayıb. "Görüş əsnasında F.Moqerini Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllini bir daha dəstəkləyib. Bu kontekstdə tərəflərin Minsk Qrupunun həmsədrlərinin himayəsi altında ilkin şərtlər olmadan tam şəkildə danışıqlarda iştirak etməsi son dərəcə vacibdir", - deyir bəyanatda vurğulanıb.

Belə çağırışlar sözsüz ki, hərbi qüdrətini nümayiş etdirən Bakını öz torpaqlarını azad etməkdən yayındırmağa, vaxtı uzatmağa yönəlib.

Bu arada Brüsseldə NATO-nun 29-cu sammitində ərazi bütövlüyünün toxunulmazlığı ilə bağlı sənədin qəbulu toplanmış böyük bir nümayəndə heyəti ilə qatılan Ermənistan üçün heç də xoş olmayıb. Əslində belə bir sənədin qəbul ediləcəyini işğalçı ölkədə əvvəldən gözləyirdilər və narahatlıq var idi. "Biz Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan və Moldova Respublikasının ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və suverenliyinə dəstəyimizə sadıqlığımızı bir daha vurğulayıraq"- NATO-ya üzv ölkələrin liderlərinin Brüsseldəki sammitinin yekunlarına dair bəyannaməsində bildirilir. Bundan əvvəl isə ATƏT PA-nın yay sessiyası çərçivəsində siyasi məsələlər və təhlükəsizlik komitəsinin iclasında qurumun Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Kristian Vigeninin hazırladığı hesabat və qətnamə layihəsi müzakirə olunaraq təsdiqlənmişdi. Ermənistan nümayəndə heyəti qətnamə ilə bağlı narahatlığını bildirsə də, bu vacib sənəd Azərbaycan tərəfinin təklif etdiyi formada qəbul olunmuşdu.

İstənilən halda, beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycanın maraqlarına cavab verən sənədlərin qəbulu torpaqlarımızın azad olunması istiqamətində şansımızı artırır, düşməndən də bundan narahatdır.

Nazirlər Kabinetinin bu ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş iclasında qeyd olunan dövrdə Azərbaycan iqtisadiyyatının durumunu əks etdirən ilkin məlumatlar açıqlanıb. Məlum olub ki, altı ay ərzində Ümumi Daxili Məhsul 1,3 faiz artıb. Bu zaman qeyri-neft sektoru 2 faiz artım nümayiş etdirib. Sənaye istehsalı 1 faiz, o cümlədən qeyri-neft sənayesi 8,8 faiz, həmçinin informasiya və rabitə xidmətləri 4,9 faiz, ticarət 2,5 faiz artıb.

İlin birinci yarısında kənd təsərrüfatında artım 7,6 faiz, o cümlədən bitkiçilikdə 14 faizdən yuxarı olub.

İlin əvvəlindən Azərbaycanın valyuta ehtiyatları da artaraq 44,3 milyard dollar təşkil edib.

Ötən altı ayda dövlət büdcəsinin gəlirləri 9,8 milyard manat, xərcləri 9,5 milyard manat olub. Qeyri-neft sektoru üzrə dövlət büdcəsinə 4,1 milyard manat vəsait daxil olub ki, bu da 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 275 milyon manat və ya 7,3 faiz çoxdur.

İqtisadiyyatın və sosial sahələrin inkişafına bütün maliyyə mənbələri hesabına 6,3 milyard manat əsas kapitalla investisiya yönəldilib. Əsas kapitalla yönəldilən vəsaitlər qeyri-neft sektoru üzrə 22 faiz, qeyri-neft sənayesi üzrə isə 69 faiz artıb.

Əhalinin gəlirləri 9,3 faiz artmaqla 3 faiz təşkil edən inflyasiyanı 6,3 faiz üstələyib. Orta aylıq əməkhaqqı illik müqayisədə 4 faiz yüksəlib

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, bu ilin yanvar-iyun aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış məhsulların dəyəri əvvəlki ilin eyni dövrünün səviyyəsinə müqayisəli qiymətlərlə 2,5 faiz üstələyərək 17,1 milyard manata bərabər olub.

Ticarət dövriyyəsinin 8,5 milyard manatını ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 8,6 milyard manatını qeyri-ərzaq məhsulları təşkil

edib və satılmış məhsulların dəyəri 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarının göstəricilərini real ifadədə müvafiq olaraq 1,9 faiz və 3,1 faiz üstələyib.

Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla hər ay 144,6 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 147,1 manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları alıb.

2018-ci ilin yanvar-may aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 12068,6 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 8213,3 milyon dollar, idxalın dəyəri 3855,3 milyon dollar təşkil edib, nəticədə 4358,0 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranıb. 2017-ci ilin yanvar-may ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 35,4 faiz, real ifadədə isə 3,1 faiz, o cümlədən ixrac 2,8 faiz, idxal 3,8 faiz artıb.

Beş ayda 667,5 milyon dollar dəyərində qeyri-neft məhsulları ixrac edilib ki, bu da 2017-ci ilin yanvar-may aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 20,1 faiz, real ifadədə isə 8,6 faiz çoxdur.

Bu ilin yanvar-may aylarında 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə təzə tərəvəz ixracı 2,1 faiz, təzə meyvə - 51,2 faiz, kartof - 33,5 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri - 22,7 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu - 2,6 dəfə, polietilen - 10,1 faiz, emal olunmamış alüminium - 15,7 faiz, pambıq lifi - 4,0 faiz, qara metallardan borular - 12,0 faiz, pambıq ipliyi - 10,7 faiz, bento-

Altı ayın yekunu: iqtisadiyyatda sabitlikdir

Ekspert: "Bu, dayanıqlıq demək deyil..."

nit gili - 8,5 faiz artıb. Şəkərin ixracı - 50,5 faiz, tütün - 8,9 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri - 13,2 faiz, çay - 19,6 faiz, bitki yağları - 15,8 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar - 1,6 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar - 88,5 faiz azalıb.

2017-ci ilin yanvar-may ayları ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar-may aylarında buğda idxalı 40,8 faiz, bitki yağları - 41,1 faiz, təzə meyvə - 44,1 faiz, çay - 10,9 faiz, qara metallardan borular - 92,6 faiz, minik avtomobilləri - 2,9 dəfə, polietilen - 82,0 faiz, paltaryuyan maşınlar - 55,6 faiz, məişət kondisionerləri - 28,5 faiz,

yük avtomobilləri - 2,1 dəfə, sement və sement klinkerləri - 69,1 faiz, məişət soyuducuları - 2,4 dəfə artıb. Siqaret idxalı isə 6,1 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları - 2,3 faiz, kartof - 22,2 faiz, quş eti və onun əlavə məhsulları - 5,6 faiz, mal eti - 20,2 faiz, xam şəkər və şəkər - 82,6 faiz, təzə tərəvəz - 47,4 faiz, hesablaşma maşınları, blok və qurğuları - 2,3 faiz, qara metallardan küncüklər - 19,6 faiz azalıb.

İqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərovun sözlərinə görə, altı ayın yekunlarına dair ilkin məlumatlar göstərir ki, ölkə iqtisadiyyatında sabitlikdir: "Amma burada biz bir şeyi nə-

zərə almalıyıq ki, sabitlik hələ dayanıqlıq demək deyil. Yeni bunlar ayrı-ayrı anlayışlardır. Biz 2014-cü ilin yayına qədər neftin dünya bazarında qiyməti düşməyəndək makroiqtisadi göstəricilərimizdə böyük sabitlik müşahidə edirdik. Lakin neftin dünya bazar qiymətinin düşməyə başlamasıyla çox qısa müddət ərzində gördük ki, müşahidə etdiyimiz sabitlik ciddi şəkildə laxladı. Hələ yaxşı ki, valyuta ehtiyatlarımızın olması, hökumətin atdığı bir sı-

qeydə alınacağı labüd xarakter daşıyırdı. Bu səbəbdən də bu ilin altı ayında həm ÜDM istehsalında, həm qeyri-neft sektorundakı istehsalın artım tempində, həm manatın məzənəsində keçən ildən başlanan sabitlik daha da möhkəmlənib, müəyyən irəliləyişlər qeydə alınıb".

Ekspert əldə olunan nəticələrə baxmayaraq, hökumətin arxayınlaşmamalı olduğunu deyir: "Neft bazarında qiymətlərin hələ bir müddət yüksək olacağı gözlənilir. Ötən ay buna əsaslanaraq dövlət büdcəsinin gəlir və xərcləri artırılıb. İlin sonunadək valyuta bazarında sabitliyin qorunub saxlanması gözlənilir. Bununla əlaqədar olaraq inflyasiya-

nın da birqədərli həddə olacağı ehtimalı çox yüksəkdir. Lakin yenə də qeyd edərəm ki, qeyri-neft sektorunun hazırkı inkişaf səviyyəsi mövcud sabitliyin dayanıqlılıqla əvəzlənməsi üçün yetərli deyil. Hələ çox işlər görülməlidir. Çox yaxşı olardı ki, qeyri-neft sektorunun inkişafı, qeyri-neft ixracının artımı istiqamətində hökumətin başladığı səylər davam etdirilsin. Əks halda, mövcud sabitlik çox nisbi olaraq qalmağa davam edəcək və iqtisadiyyatımız xarici şoklar təhlükəsindən qurtulmamaqcaq".

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Məsəvat"**

Prezidentin çıxışı nazirliyi hərəkətə gətirdi

DSMF-nin 11 rayon şöbəsinin rəhbəri işdən azad edilib

Bu ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş hökumət iclasında çıxış edən dövlət başçısı İlham Əliyev bildirib ki, sosial təminat sahəsində ciddi islahatlar aparılmalıdır. Onun sözlərinə görə, əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin yeni rəhbərliyi qarşısında belə vəzifələr qoyulub: "Bu sahədə buraxılmış səhvlər, pozuntular tam aradan qaldırılmalıdır. Sosial ədalət tam bərqərar olmalıdır və şəffaflyq tam təmin edilməlidir. Dövlət bu sahəyə çox böyük diqqət göstərir və mən dəfələrlə demişəm ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır, xüsusilə sosial cəhətdən az təmin edilmiş vətəndaş. Məhz buna görə biz ünvanlı sosial yardım sistemə keçmişik. Məhz buna görə yüz minlərlə ailə dövlətdən bu təminatı alır. Ancaq bir çox hallarda vətəndaşların hüquqları pozulur, ədalətsizlik hökm sürür, yardıma ehtiyacı olan yardım almır, yardıma ehtiyacı olmayan yardım alır və ondan sonra o vəsaiti dövlət məmurları ilə bölüşür. Belə hallar kifayət qədər çoxdur, indi ciddi araşdırma aparılır. Sosial təminat sahəsində tam şəffaflyq təmin edilməlidir, sosial ədalət tam bərqərar olmalıdır".

Prezident qeyd edib ki, sosial cəhətdən az təmin edilmiş vətəndaşlara dövlət həmişə öz dəstəyini göstərəcək: "Bizim siyasətimiz bundan ibarətdir və vətəndaşlar narazı olmasınlar. Dövlət həmişə onların arxasında olacaq. Amma əsas vəzifə ondan ibarətdir ki, bu yardım ədalətli bölünsün. Doğrudan da bu yardıma ehtiyacı olan bu yardımı alsın. İmkanlı adamlar, yaxud da ki, sosial yardıma

ehtiyacı olmayanlar bu yardımdan məhrum edilməlidir. Onlar özləri, ilk növbədə, bundan imtina etməlidirlər. Bu, onların sosial məsuliyyətinin yüksək səviyyədə olmasını göstərə bilər".

Onu da qeyd edək ki, bu ilin aprelinde ünvanlı dövlət sosial yardımını sisteminin təkmilləşdirilməsi, mövcud olan neqativ halların qarşısının alınması, qərar qəbul etmə prosesində şəffaflyqın artırılması

məqsədlə əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində xüsusi İşçi Qrupu yaradılıb.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə "Yeni Məsəvat"a verilən məlumata görə, İşçi Qrupun iclası keçirilib.

İclasda çıxış edən əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev bildirib ki, son iki ayda aparılan araşdırmalar zamanı fəaliyyətlərində ciddi nöqsanlara yol verdiyi müəyyən olunan DSMF-nin 11 rayon şöbəsinin rəhbəri işdən azad edilib.

Nazir bildirib ki, aztəminatlı ailələrin müəyyən edilməsi prosesinin daha şəffaf, keyfiyyətli şəkildə həyata keçirilməsi üçün ilkin addım kimi maddi-məişət şəraitinin müayinəsi DSMF-nin yerli şöbələrinin rəhbər şəxslərinə, şəxsi məsuliyyət prinsipi üzrə və müəyyən nəticələrinin e-imza ilə təsdiq edilməsi şərti ilə həyata keçirilməsi tapşırılıb. Hazırda 54 min ailənin (213 min nəfər

ailə üzvü) ünvanlı sosial yardımla təmin edildiyini qeyd edən S.Babayev diqqətə çatdırıb ki, hər ailəyə orta hesabla ayda 178 manat sosial yardım ödənilir.

İşçi Qrupu tərəfindən sosial yardım alan ailələrin kateqoriyalarının və ailələrə yardımın təyin edilməsindən imtina olunmasının səbəbləri də araşdırılıb. Sosial yardım alan 54 min ailədən 32880 ailənin daha həssas kateqoriyalara (I və ya II qrup əlil üzvü və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşağı olan ailələr, ailə başçısını itirmiş ailələr, 3-4 uşağı olan ailələr, qaçqın və ya məcburi köçkün olan ailələri və s.) aid olduğu müəyyən edilib. Digər 21 min ailədə isə əmək qabiliyyətli insanların olduğu müəyyən edilərək onların özünüməşğulluq proqramına cəlb olunması istiqamətində işlər aparılır.

S.Babayev diqqətə çatdırıb ki, ümumilikdə cari ildə

sosial yardımın alınması üçün elektron sistemə təxmini 90 minə yaxın müraciət daxil olub ki, ilkin mərhələdə elektron qaydada araşdırmalar aparılmaqla, sistem tərəfindən onlardan 57 min ailəyə sosial yardım təyin edilmişdən imtina qərarı verilib. 32666 müraciətlə bağlı isə həmin müraciətləri edən ailələrin maddi-məişət şəraitinin müayinəsinin aparılması qərara alınıb və aparılmış müayinələrin nəticələri əsasında həmin ailələrdən 11678 ailəyə sosial yardım təyinatından imtina edilib,

18332 ailəyə isə sosial yardım təyin edilib. Maddi-məişət şəraitinin müayinəsinə sonrakı mərhələdə yardım təyin olunmasından imtina edilənlərin əsas səbəbləri sırasına ailə tərkibinin, ailənin kommunal xərclərinin, habelə ailə gəlirləri və ailənin yarımdıçı təsərrüfatı, ailənin əmək, torpaq mülkiyyəti barədə məlumatın düzgün göstərilməməsi və ya gizlədilməsi, ailənin istifadəsində nəqliyyat vasitəsinin olması və s. daxildir.

□ **İqtisadiyyat şöbəsi, "Yeni Məsəvat"**

İngiltərə ilə dramatik keçən yarımfina qışlaşmasından sonra dünya həm də ondan danışır. Rusiya ilə penallaşma seriyası bitəndə göz yaşlarını saxlaya bilməyən, ağlayıb sonra isə sevincindən atılıb-düşən baş məşqçi həqiqətən də möcüzə edib. O, hətta dünya çempionatına gəlmək şansını belə əlavə vaxta - "pley-off"a daşıyan komandanı indi finala gətirib. Dünya kubunun bir addımlığına.

Zlatko Daliç 1966-cı il oktyabrın 26-da Bosniya və Herseqovina Federasiyasının Livno şəhərində anadan olub. Futbola uşaqlıq dövründən məşğul olmağa başlayıb.

Professional idman karyerası Xorvatiyanın "Hayduk" klubunun tərkibində başlayıb. Daha sonra Daliç karyerasını "Dinamo" və Bosniya klubu "Veley" də davam etdirib.

Xorvatiya müstəqillik qazanandan sonra Zlatko "Varteks"-in müdafiçisi idi. Daha sonra o, yenidən "Hayduk"a döndü və 2000-ci ildə peşəkar futbolçu karyerasını bitirdi.

Karyerası başa çatdıqdan sonra o, "Varteks" klubunda baş məşqçisi Miroslav Blajeviçin köməkçisi olur. 2005-ci ilin mayında Zlatko Daliç artıq "Varteks" klubuna rəhbərlik edirdi.

2007-ci ilin yayında "Varteks"-lə müqavilə başa çatdıqdan sonra Daliç "Rijeka"-nın baş məşqçisi postuna gətirilir. Təcrübəli məşqçinin rəhbərliyi altında "Rijeka" 2007-2008 mövsümünün sonunda dördüncü yeri tutdu. 2008-2009-cu il mövsümündə Daliç Albaniyanın "Dinamo" (Tirana) komandasına rəhbərlik etdi.

2010-cu ildə Zlatkonun ərəb sərgüzeştləri başlayır. O, yeni mövsümdə Səudiyyə Ərəbistanının yüksək liqasına vəsiqə qazanmış "Əl-Faysal" klubuna baş məşqçi təyin edilir. 2010-2011-ci il çempionatının sonunda Daliç Səudiyyə Ərəbistanının yüksək liqasının ən yaxşı baş məşqçi adına layiq görülür. 2012-ci ilin may ayında ona Səudiyyə Ərəbistanının ən tanınmış klublarından olan "Əl-Hilal"-in əvəzedici heyəti tapşırılıb. 2013-cü ildə isə o, Səudiyyə klubu ilə müqaviləsini pozan Antuan Kombuarenin yerinə "Əl-Hilal"a baş məşqçi təyin edilir. 2014-cü ilin mart ayında isə əmirliyin "Əl-Əyn" klubunun rəhbərliyinə gətirilir.

Ante Çaçiçin istefası-Xorvatiya DÇ-yə getməyə bilər...

Bu arada DÇ-2018-in seçmə mərhələsinin Avropa zonasının IX turunda Xorvatiya millisinin Finlandiya ilə görüş-

"Bu uşaqlar dəlidirlər, onlar çempion olacaqlar" - Xorvatiya möcüzəsinin baş qəhrəmanı kimdir?

Çətin vaxtda milli komanda rəhbərliyinə gətirilən Zlatko Daliç Xorvatiyanı əvvəl dünya çempionatına, indi isə finala gətirdi, halbuki heç kim buna inanmırdı...

dəki xal itkisi (1:1) Ante Çaçiçin istefası ilə nəticələndi.

Bu hesablı heç-heçə ilə mundial şansını çətinə salması Xorvatiya Futbol Federasiyasının səbr kasasını daşdı. Bu üzəndə 2015-ci ilin sentyabrından yığmaya rəhbərlik edən Çaçiç vəzifəsindən kənarlaşdırıldı.

Xorvatiya Futbol İttifaqının prezidenti Davor Şuker milli komandaya Zlatko Daliçin gətirilməsini istəyəndə ona da ağız büzənlər olub. Yerli mətbuat isə Şukerin qərarını tənqid edərək "komanda çətin ki, dünya çempionatının final mərhələsinə vəsiqə qazana bilsin", -deyə, materiallar dərc edilə bilər.

Tənqidlərə baxmayaraq, Ukrayna ilə həlledici qarşılaşmadan iki gün öncə baş məşqçi dəyişikliyi zəruri sayan federasiya bu posta Zlat-

ko Daliç gətirdi, həm də müvəqqəti. Ona dedilər ki, Xorvatiyanı DÇ final mərhələsinə o hazırlamalıdır. Daliçin rəhbərliyi altında ilk matçda Ukraynanı məğlub edən Xorvatiya "pley-off"a vəsiqəni təmin edir. Doğma meydanda qazanılan 4:1 hesablı qələbə sayəsində Xorvatiya dünya çempionatına vəsiqə qazanır. Beləliklə, Daliç Xorvatiyanı əvvəl dünya çempionatına, indi isə dünya çempionatının finalına gətirir.

Xorvatiyanın məşqçi heyətində olan Miroslav Blajeviç Daliçin təyinatı haqda o vaxt belə deyir: "O, yaxşı oğ-

landı, onun ambisiyaları var. Ərəb ölkələrində də pis işləməyib, təcrübə toplayıb. Amma o, heç vaxt məşqçi kimi bu qədər məşhur futbolçularla iş-

tiyanın o vaxtkı oyunu haqda 20 ildir danışır. Yadımdadır, Şukerin qoluna necə sevinmişdik... Amma komanda müdafiə taktikasını seçdi və biz uduzduq. Ola bilər ki, Allah bizə yenidən şans verib ki, bu məğlubiyyətin acısını çıxaraq..."

İngiltərə ilə yarımfinaaldakı qələbədən sonra Daliç maraqlı fikirlər işlədib: "Oyunçuları təbrik edərim. Onlar dəlidirlər. Fantastik oyun göstərdilər. Necə qaçırdılar, necə mübarizə aparırdılar... Bu, tarixə düşəcək hadisədir. Biz hələ son sözüümüzü deməmişik. Bizi dayandıra bilməyəcəklər, dünya çempionu olacağıq".

□ Nazim SABIROĞLU,
"Yeni Müsavat"

Hər il iyunun 15-dən Azərbaycanın çimərlik mövsümü başlayır. Mövsüm sentyabrın 15-dək davam edir. Bu il də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin sərəncamı ilə iyunun 15-dən çimərlik mövsümü açıq elan edilib. Mövsümün başladığı heç bir ay deyil, artıq 23 nəfər boğulub, 54 nəfər isə boğulma təhlükəsi ilə üz-üzə qalıb.

Söhbət konkret Xəzər dənizi ətrafı çimərliklərdən getmir. Boğulma hadisələri Xəzərlə yanaşı, çimmək birmənalı olaraq qadağan olunmuş su kanalları, çaylar və göllərdə baş verir. Harada ki, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Kiçikxəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin xilasetmə məntəqəsi yoxdur...

Bu haqda daha ətraflı məlumatı FHN-in Kiçikxəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin ictimaiyyətlə əlaqələr və təbliğat şöbəsinin rəisi, daxili xidmət kapitanı Akşin Əliliyən öyrənirik. Onun dediklərindən: "Boğulma və boğulma təhlükəsi ilə üz-üzə qalmaq hadisələrinin bir çox səbəbləri var. Qeyri-çimərlik ərazilərindən istifadə, çimərliklərdə təhlükəsizlik qaydalarına biganə yanaşma. Xəzərdə sualtı maneələr, sualtı borular, yarğanlar və axınlar var ki, bunlar birbaşa insan həyatı üçün təhlükədir. Əfsus ki, vətəndaşlarımız maarifləndirici lövhələrin tələblərinə əməl etmirlər. Üzləşdiyimiz əsas problemlərdən biri budur ki, vətəndaşlar üzümək üçün nəzərdə tutulmuş əraziləri, üzme şərtlərini ötür keçir. Sərxoş halda dənizə girirlər. Güclü küləkli havada, hündür dalğalı dənizdə, dalğanın hündürlüyü üç baldan artıq olan zaman çimməyin qadağan olunmasına baxmayaraq, bəzi vətəndaşlar həyatlarını riskə ataraq özünə güvənmə instinkti ilə dənizə baş vururlar. Əsas problemlərdən biri də uşaqların nəzarətsiz qalmasıdır. Valideynlərin məsuliyyətsizliyi ağır nəticələr verir. Hər gün şəhər sa-

Yay yarı olmamış 23

nəfər suda batıb-səbəblər

Mövsümün başladığı heç bir ay deyil, artıq 23 nəfər boğulub, 54 nəfər isə boğulma təhlükəsi ilə üzleşib

Akşin Əlili

at 9:00-dan axşam 20:00-dək xilasedicilər məntəqələrdə xidmətə davam edirlər. Axşam 8-dən sonra bütün texnikalar dənizdən çıxarılır. Baxmayaraq ki, səhər 9.00-a qədər xilasetmə məntəqəsində bir nəfər növbətçi qalır, qaranlıqda xilasetmə işləri aparılır. Gecə vaxtı boğulma hadisəsi olsa belə, axşamın işıqlı vaxtı başlanır. Axşam xilasedicilərimiz sakinlərə xəbərdarlıq edənə ki, suda çıxınlar, məhəl qoymurlar. Eləsi var, səhərə qədər sahilə qalır. Boğulan 23 nəfər qeyri-çimərlik ərazisində nəzarətsiz

ron yarımadasında, o cümlədən respublikanın digər şəhər və rayonlarında fəaliyyət göstərən xilasetmə məntəqələri və dalğıcı axınları qruplarının xidmət apardıqları ərazilərdə heç bir suda batma hadisəsi qeydə alınmayıb. Baş vermiş bütün bədbəxt hadisələr qeyri çimərlik ərazilərində, çaylarda, göllərdə və digər su tutarlarında baş verib".

Real vəziyyəti öyrənmək üçün əhalinin ən çox üz tutduğu "Şıxov" çimərliyinə yollandıq. Səhiyyə Nazirliyinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi tərəfin-

dən çimərlikdə bakterioleji çirklənmə göstəriciləri normadan bir neçə saat, bəzən də bir neçə gün sonra bizə məlumat verilib və Xidmətin dalğıcıları batanların meyitini sudan çıxarıb. Baxın, ölən 23 nəfər FHN-in xilasedici məntəqələrinin ərazilərində olsaydı, batmazdılar. Xilasedicilərimiz dərhal müdaxilə edib çıxardılar. Necə ki, 54 nəfər xilas edilib".

"Şıx" sularda xilasetmə məntəqəsindəyik. Məntəqə rəisi, daxili xidmət sərəncamı İsa Məhərrəmov çimərliyə gələnlərin qadağanlara əməl etmədiklərindən gileylənir: "Ətrafa baxın, hər yanda FHN-in məlumatlandırıcı lövhələri var. Çimərlik ərazisi haradən başlayır, harada bitir, hamısı yazılıb. Yenə də gedib kənardan çimirlər. Mane olanda da etiraz edirlər. Söz demək mümkün deyil, dava salırlar. Dəfələrlə əraziyə polis dəvət etmişik. Polisin köməkliliyi ilə sudan çıxarırdıq. İkili halda dənizə gəlirlər. Məhdudlaşdırıcı xətləri üzüb keçirlər".

Söhbətin bu yerində "Şıxov"un yaxınlığında yerləşən özəl çimərliyin mühafizəçisi qışqıraraq dənizi göstərir. İ.Məhərrəmov müsahibəni yarımqıy qoyub motorlu qayığa tərəf qaçır. Biz də dərhal xilasedici jiletlərimizi geyinib qayığa minirik.

Qayıq suyu yara-yara sahildən uzaqlaşır. Günəş batmaq üzrə olsa da, adamın gözünü qamaşdırır, uzağı görmək olmur. Çimərlik ərazisindən təxminən 300 metr aralıda, köhnə platformaya yaxın yerdə 60-70 yaşlarında kişi üzür. Xilasedici qayığı kişiyyə yaxınlaşdırıb, motoru söndürür. Yaşlı kişiyyə çimərlik ərazisindən uzaqlaşdığını xətlədir və dərhal geriyyə qayıtmağını tövsiyə edir. Yaşlı adam isə tövrünü pozmadan "İndiyə qədər boğulmamışamsa, indən belə də boğulmamaram. Narahət olma!", deyər cavab verir.

Xilasedici ilə bir qədər çək-çevirdən sonra geri qayıtmağa razılaşıb. Sükançı-motorçu qayığı yenidən işə salır və qayıq sahile doğru istiqamət alır.

□ Ləman MUSTAFAQIZI, Fotolar Elçin Əkbərinin, "Yeni Müsavat"

Bulvardakı attraksionlar: təhlükəsizlik necə qorunur?

Adrenalin izində olan xeyli sayda insan kənardan təhlükəli görünən, havada yüksək sürətlə manevr edən bu attraksionlardan istifadə edirlər və...

Qubada yerləşən "Quba Palace Hotel"-ə (Əvvəlki adı "Quba Rixos") məxsus olan kanat qırıldı. Hadisə nəticəsində hotelin əməkdaşı, Qubanın Amsar kənd sakini 1992-ci il təvəllüdü İsayev Rüzgar Mürvət oğlu öldü.

Bundan başqa, Quba sakinləri 1958-ci il təvəllüdü Həsənov Rafiq Əziz oğlu və 1985-ci il təvəllüdü Əliməmmədov Ruhid Mehman oğlu xəsarət alaraq Quba Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına yerləşdirildi. Rəsmi məlumatda bildirildi ki, Rusiya Federasiyasının "SCADA" şirkəti tərəfindən kəndə aparılan təmir işləri ilə bağlı kanat yolu 20.06.2018-ci il tarixindən istifadə olmaıy və hadisə yerdə, təmir işləri aparılan zaman baş verib. Nəticədə təmir işlərinə cəlb edilmiş 1 nəfər ölüb, 2 nəfər xəsarət alıb.

Yay aylarında Bakıda insanların üz tutduğu əsas yerlərdən biri də bulvar ərazisidir. Hansı ki, burada da bir neçə metr hündürlükdə hərəkət edən, müxtəlif növ attraksionlar var. Bəs bu attraksionların təhlükəsizliyinə kimlər nəzarət edir?

Musavat.com-un əməkdaşı olaraq Bakı bulvarı ərazisində ilk

olarak sakinlərlə söhbət etdik. Müşahidə etdik ki, adrenalin izində olan xeyli sayda insan kənardan təhlükəli görünən, havada yüksək sürətlə manevr edən bu attraksionlardan istifadə edir. Attraksionların qiyməti 3 dəqiqə üçün 2 manat və daha yüksəkdir. Sakinlərin sözlərinə görə isə təhlükəsizlik tədbirləri nəzərə alınıb. Daha çox gənclərin və uşaqların mindiyi havada hərəkət edən attraksionlarda qoruyucu kəmərlərin olduğunu müşahidə etdik. Kənardan onu da sezdik ki, attraksionlardan düşən sakinlərin başları gicəllənir, hallarından şikayətlənirlər. Attraksion hərəkətdə olduğu zaman isə həyəcədən qışqırırlar. Söylədiklər ki,

bütün bunlara baxmayaraq, attraksionlardan istifadə edərək, stress atırlar: "Bilirik ki, bu attraksionlardan istifadə etdikdən sonra ürəyimiz bulanacaq, özümüzü yaxşı hiss etməyəcəyik. Hətta elə fırlanır ki, cibimizdə olan qəpiklər də tökülür. Lakin buna baxmayaraq, stress atırıq", - deyər attraksionlardan istifadə edən gənclər bildirdilər.

Musavat.com-a danışan Dənizkənarı Bulvar İdarəsinin şöbə müdiri Nazim Məcidov bildirdi ki, təhlükəsizlik olmasa, heç bir istisna söhbət gedə bilməz: "Bulvar İdarəsinin hər zaman ən prioritet məsələsi attraksion və karuselərin təhlükəsizliyidir. Buna

idarə tərəfindən 3-lü nəzarət var. Birincisi, Bulvar İdarəsinin tabeliyində Milli Park müəssisəsi deyilən bir MMC var. Həmin müəssisənin bir mühəndisi hər gün bu attraksion və karuselərə nəzarət edib, qeydiyyat aparır. İkincisi, hər bir attraksion və karuseli işlədən bir insan var ki, o da səhərdən axşama qədər onların işləməsinə nəzarət edir. Bu adam sahibkar da ola bilər, müəssisənin işçisi də. Bu şəxs hər gün attraksionu işlətmədən öncə təhlükəsizliyini yoxlayır. Üçüncüsü, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xüsusi qurumu var ki, o, il ərzində 4 dəfə yoxlama aparır və bunu aktlaşdırır. Lakin ehtiyac olduğu zaman, attraksionu işlədən

şəxs nədənsə şübhələnsə, dərhal rəhbərliyə məlumat verir və biz FHN-in əməkdaşlarını çağırırdıq. Hazırda buna ehtiyac olmur. Çünki bizim attraksionların hamısı Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində istifadə olunan attraksion və karuselərdir. Deyim ki, Quba və digər yerlərlə bulvarı müqayisə etmək olmaz. Bakı Bulvarı insanların ən çox gəlib, istirahət etdiyi yerdir. Bura insan axını daha çoxdur. İdarə də bu məsuliyyəti dərk edir və bilir ki, əgər hansısa xoşagəlməz hadisə baş versə, biz, 3-5 adamın yox, bütün Azərbaycan xalqının qarşısında cavab verməli olacağıq. Ona görə də əmin ola bilməyimiz ki, maksimum çalışırıq attraksi-

on və karusellər işlək halda olsun".

N. Məcidov bildirir ki, bəzən insanlar onlara şikayət edirlər ki, nə üçün hansısa attraksion fəaliyyət göstərmir:

"Biz etiraf edirik ki, karuseldə nasazlıq gördüyümüz üçün fəaliyyətini dayandırırıq, təmir işləri aparırıq. Bizdə dəfələrlə bu cür hallar baş verir ki, hansısa karusel 3-5 gün dayanır. Hansısa detalda şübhə olduğu zaman bu cür addımı atırıq. Heç bir şəxs və heç bir attraksion təbii ki, hadisədən siqortalanmayıb. Hadisə bu gün olmayıb, yoxdur, lap yaxşı. Ancaq biz demirik ki, bu, baş verə bilər. Belə olar ki, şəhər sakinləri attraksiona minən zaman təlimatı uyğun olmayan addım atsınlar. Yeni onlar kəməri düz bağlamazlar, yaşını nəzərə almazlar və sairə. Doğrudur, biz sakinlərlə məlumat veririk, necə davranmaqlarını söyləyirik. Ancaq ola bilər ki, kimse idarəçini aldadar, yaşını səhv deyər, bu zaman məsuliyyəti həmin şəxsin özü daşıyır".

Sakinlərlə söhbət etdiyimiz zaman onlar qiymətlərdən də şikayət etdilər. Nazim Məcidov isə bununla bağlı aşağıdakıları söylədi: "Qiyməti sahibkarlar müəyyən edirlər. Yeni eyni attraksion bir parkda bir qiymətdə, digərində isə başqa qiymətə ola bilər. Bulvarda elə karusellər var ki, başqa yerlərdən ucuzdur, eləsi də var ki, bahadır. Bu da istismar xərcləri, orada işləyənlərin maaşı və digər xərclərlə bağlıdır. Qiymətlər bazara uyundur. Bulvarda 3-5 manata olan karusellər olsa da, əksəriyyəti 1-2 manatadır".

□ Əli RAİS, Fotolar müəllifindir.

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim
 Gündəlik həyatımız insanların öz İlahi təkliflərini layiqincə yerinə yetirməsinin gözəl nümunələri ilə doludur. Buna hər gün dünyanın hər bir yerində rast gəlirik. Və imam əhlinin gözəl əxlaqla, nəci b hissələrlə yığılmış rəftarları - əslində mübarək dinimizin ən böyük təbliğatıdır.

Uca Allahdan cəmi iman əhlinə öz əqidələrində sabit-qədəm olmağı diləyirik.

Seçim - fərdin özündədir

Həyatın bir çox məqamlarında məsələni kəmiyyət deyil, keyfiyyət həll edir. İnsanın imanla, əqidə ilə yüklənməsi həll edir. Görürsən ki, toplumun çox bir hissəsi "Palaza bürün, el ilə sürün" kimi dünya-görüşünü həyatı işlərdə özünə rəhbər tutub, hüquqlarının müdafiəsinə çox süst yanaşır. Toplumun bəlkə də mütləq əksəriyyəti gözləmə mövqeyində durub, düşünür ki, kimsə gəlib onun yerinə hüquqlarını bərpa edəcək. Guya hansısa "xeyirxah dayı" işini-gücünü buraxıb, özge məmləkətin problemlərinə öz həyat amalı kimi yanaşacaq. Belə olmayıb və heç zaman da olmayacaqdır. İnsanların, konkret fərdlərin durumundan, problemi həll etmək əzmindən asılıdır toplumun seçimi, camianın müqəddəratı. Əgər fərdlər öz hüquqlarını tanımasalar və müdafiə etməsələr, qanun-qaydaların işləməsinə təmin etməsələr - bunlar öz-özünə düzələn, işə düşən deyil.

Hansı hüquq olursa-olsun - təfəvütü yoxdur, fərdlərin bunları təmin etmək, qorumaq əzmindən və bu əzmi sistemli surətdə həyata keçirmək durumundan asılıdır o camianın bütövlükdə müqəddəratı, inkişaf perspektivləri.

Yaradan tərəfindən insana verilmiş hüquqlar o zaman cəmiyyətdə bərqərar olar ki, cəmiyyətin üzvləri daima bunları müdafiə etsin, yaşadılmasına çalışsın.

Onlar təvəkkül əhlidir

Allah Təala Qurani-Kərimin "Ənfal" surəsinin 2-ci və 3-cü ayəsində buyurur: "Möminlər yalnız o kəslərdir ki, Allah zikir olunduqda qəlbələri qorxar, Onun ayələri onlara oxunan za-

Toplumun inkişafının yolu fərdlərin mövqeyindən keçir

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyətçi-filosof, İcarişəhər Cümə məscidinin imam-cama-

oxunduqda, imanı artır. Adam var ayələri eşitəcək, narahat ola bilər, narazılıq təzahür edir. Nə səbəbdən? Çünki Rəbbinin onun üçün müəyyən etdiyi vəzifələr, o cümlədən yaxşılıqlara dəvət və pisliklərdən çəkinməyə ona ağır gəlir. İstəmir özünü bir qədər çətinliyə versin. Ədalətsizliyə, haqlarının basılmasına süst reaksiya verməyə üstünlük verir. Odur ki, ayə eşitdikdə, İlahi vəzifə barədə eşitdikdə narahat olur. Amma iman gətirənlər üçün elədir ki, Allah ayələrini eşitmək - əksinə, imanlarının güclənməsinə səbəb olar, mənəvi yüksəlişinə gətirib çıxarar.

Üçüncü xüsusiyyət kimi çox mühüm olan kateqoriya - təvəkkül göstərilmişdir. Amma burada bir haşiyə çıxmaq gərəkdir: təvəkkül o deyil ki, evdə oturub, "Allah Kərimdir" deyərək, vəzifəni bitmiş hesab edəsin. Təvəkkül odur ki, insan "Allah Kərimdir" deyərək, hədəfə doğru - istər maddi olsun, ruzi ilə bağlı olsun, istərsə də mənəvi hədəf olsun - getmək üçün ondan nə asılıdırsa, etsin. Sonrasını da Allahın təqdiratına təvəkkül etsin.

Sonrakı sifətlər kimi, insanın ibadi məsələlərə məsuliyyətə yanaşması, ruzi infaq etməsi göstərilir. İbadətə məsuliyyətlə yanaşmada tək gündəlik namazları qılmaq, ildə bir dəfə orucu tutmaq əhatə edilmir. O cümlədən həyatın istənilən mərhələsində halal-haramlara, vacibatlara, təkliflərə riayət etmək burada ehtiva olunur.

Ruzinin infağı da çox mühüm mövzudur. Bu ruzi istər maddi, istərsə də mənəvi cəhətdən olur. İnsan Allah Təalanın ona verdiyi ruzidən - is-

lər sağlamlığından olsun - məsələn, digərlərinə kömək, yardım əlini uzatmaq baxımından, istər elmindən olsun - digər insanları maarifləndirmək baxımından, istər də maddi olsun - toplumda sosial layihələri yaşatmaq baxımından - əgər o, cəmiyyətin digər üzvlərinə məsrəf edirsə, bu qabiliyyətinin mövcudluğu onun möminliyinə dələlət edir.

Mömin mülayim kəsdir

Əhli-Beytdən (ə) nəql edilən hədislərdə möminin sifətlərinin necəliyi məsələsinə böyük aydınlıq gətirilir. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin o qədər mülayim və yumşaqdır ki, sən onu ağılsız

lər: "Mömin - camaatın ona öz mal və canını etimad etdiyi kəsdir".

Möminin etimadlığı - onun inancının zati xüsusiyyətidir. Möminin etimadlığının kökündə onun Allaha olan imanı durur. Və insanların ona etimadı, bu şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

Şəxsin təzahür etdiyi keyfiyyətlərinin məhsuludur.

Digər hədisdə Peyğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Mömin o kəsdir ki, nəfsi onun əlinədən əziyyətdədir, camaat isə asayış və rahatlıqda".

İman əhli - öz hisslərini idarə edən, primitiv hisslərini ram edə bilən bir insandır. İnsanlar isə onunla ünsiyyətdən narahatlıq duymazlar.

Başqa bir hədisdə Pey-

ğəmbərimizdən (s) buyrulur: "Möminin salami əvvəl verər, münafiq isə İgərək mənə salam versinlər" - deyər".

Əslində öncə salam vermək - tərəf müqabilinə ehtiram nümayiş etdirməklə yanaşı, insanın ümumi əxlaqi xüsusiyyətlərini təkmilləşdirən, o cümlədən, onu təkəbbürdən uzaqlaşdıran bir amildir.

İslam dini insanların qarşılıqlı ünsiyyətini bəyanir və buna təkan verir. İnsanların tərki-dünyalığını, özünə qapanmasızın bəyanıdır. Peyğəmbərimizdən (s) nəql edilir: "Mömin ünsiyyət qurur və onunla ünsiyyət qurmayan və ünsiyyət qurmayan şəxsə xeyir-bərəkət yoxdur".

MÜSAVAT

Son səhifə

N 150 (7039) 13 iyul 2018

Qız 11 yaşında maşın sürdü, üstəlik sürəti də artırdı

Amerikanın Teksas ştatındaki Pasadena şəhərində yerli polis departamentinin əməkdaşları 11 yaşlı qızı avtomobilin sürətini artırdığı üçün saxlayıblar. Bu barədə 12 iyulda "Associated Press" xəbər verib. Adı açıqlanmayan qız deyib ki, anası ona sükan arxasında oturmağa icazə verib. Baxmayaraq ki, birinci dəfə o, maşını yanında böyüklər olmadan, 10 yaşlı qardaşı salonda oturarkən idarə edib. O, Hyustonda yerləşən evinə doğru gedib. Avtomobil həvəskar sürət həddi maksimum saatda 56 kilometr olan ərazidə sürəti 79-a qədər artırıb. Məhz bu məqamda yol polislərinin diqqətini cəlb edib. Qızın anası Mariya Dexesus Lopesə iki uşağın həyatını təhlükə altında qoyduğu üçün ittiham irəli sürülüb. Qadını 3 min dollarlıq girov müqabilində evə buraxıblar. Sözügedən iş üzrə məhkəmə baxışı 17 iyulda təyin edilib. Bu ilin iyul ayında məlum oldu ki, Çinin Quancjou şəhərində 12 yaşlı oğlan avtobus oğurlayıb. Səfər 40 dəqiqə davam edib. Həmin müddət ərzində yeniyetmə 10 kilometrə qədər məsafə qət edib.

Ana südü körpələrdə susuzluq yaradır

Körpələrin minimum 6 aya qədər ana südü ilə qidalanması həkimlərin hər zaman səsləndirdiyi tövsiyələrdəndir. Britaniya və İrlandiya həkimləri kifayət qədər ana südü içməyən körpələrin xəstəlikləri ilə bağlı araşdırma aparıblar. Amma araşdırma zamanı məlum olub ki, ana südü uşaqlarda ciddi surətdə dehidrasiyaya (susuzluğa) səbəb olur. Hazırda xəstəxanalarda bununla bağlı statistik məlumatlar toplanır. Kəskin hipernatremik susuzluq nadir, lakin ölümcül bir hal kimi xarakterizə olunur. Güman edilir ki, südvermə populyarlaşdıqca, belə halların sayı arta bilər. Lokal tədqiqatlara əsasən, bəzi xəstəxanalara həftədə bir dəfə körpələr dehidrasiyanın müalicəsinə və ya kəskin forması ilə qəbul edilir. Lakin bu problemlə

ciddi məşğul olmaq üçün tibb icmasına daha çox məlumat lazımdır. Hazırda Britaniya Tibb Departamenti qadınlara ilk 6 ay ərzində körpələri yalnız ana südü ilə qidalandırmamağı məsləhət görsə də, problemi hərtərəfli araşdırır.

Çantasını 25 il əvvəl itirmişdi, gec də olsa gətirdilər

Amerikanın Cənubi Karolina ştatının sakini Eypril Boltanın 25 il əvvəl itirdiyi çantamı geri qaytarıblar. Bu barədə ABC News xəbər verir. Çantamı balıq tutan vaxt təsadüfən 11 yaşlı Brodi Bruks sudan çıxarıb. Uşağın yanındakı qohumu isə onun bu tapıntısını "xəzinə" adlandırır: "Mən bu çayda illərdir balıq tuturam. Amma ilk dəfədir ki, bunun kimi bir halla qarşılaşıram". Bunu da Ben Meyers deyib.

Bolt 1992-ci ildə ailəsi ilə təbiət qoynuna gəzməyə çıxanda çantasını da qayıqda qoyub. 49 yaşlı qadının sözlərinə görə, kimsə çantanın içindən pulları çıxarıb və onu da çaya tullayıb. Qadın çantanın içindəki kosmetika çantasını taparaq çox sevinib.

Buna qədər də tarixdə keçmişdə itən əşyaların 20-30 il sonra sahiblərinə qaytarılması barədə faktlar yer alıb. Polisler 20-25 il əvvəl insanların itmiş pulunu, itmiş xatirə əşyasını tapıb onların özünə qaytarıblar.

İnsan eqoistdirsə, xoşbəxttir...

Amerikalı alimlər müəyyən edə biliblər ki, insanlar günahkarlıq hissi keçirmədikləri halda, eqoist olmalarında heç bir problem yoxdur. Çünki bu eqoizm ona xoşbəxtlik gətirir. "Psychological Science" jurnalında yayımlanan araşdırmaya görə, hər nə qədər nəzakət və fədakarlıq insanı böyütsə də, insan ən çox öz mənfəətinin arxasınca gedəndə xoşbəxt olur. Pensilvaniya Universitetinin alimləri bunu bir təcrübə ilə ortaya çıxarıblar. Belə ki, hərəsinə 3 dollar verdikləri 216 tələbəni üç qrupa ayırıblar. İlk qrupa pullarını UNICEF-ə bağışlamaları, ikinci qrupa pulu özlərinə saxlamaları, üçüncü qrupa isə istəyirlərsə, pulu özlərinə saxlamaları, istəməzlərsə bağışlamaları azadlığı tanıdı. Araşdırmanın sonunda məlum olub ki, pulu özünə saxlayan tələbələr digər qrupdakılardan müqayisədə daha çox xoşbəxttir. Alimlər bildirib ki, bu tələbələr sırf bir qərar vermək məcburiyyətində qalmadıkları üçün xoşbəxtlik hissi keçiriblər.

QOÇ - İş barədə düşünməyə dəyməz. Çünki ulduzlar sizə istirahət, əyləncə və səfərlər tövsiyə edir. Qətiyyəni "kef-damaq harama yaraşır?" deməyin. Axı dərdlə sevinc əkiz yaranıb.

BUĞA - Fəaliyyətlə bağlı müəyyən irəliləyişlərə nail olacağınızdan xəbər verən ulduzlar hər an təmkin göstərməyinizi tələb edir. Çünki hər şeyə birdən-birə nail olmaq mümkün deyil.

ƏKİZLƏR - Ümumi məziyyətlərinə görə gərgin gündür. Az qala ətrafınızda olan hər kəs əsəblərinizi tarıma çəkməyə çalışacaq. Odu ki, mənasız söhbətlərə aludə olmamağınız məsləhətdir.

XƏRÇƏNG - Yaxşı olar ki, əsas enerjinizi fəaliyyətə yönəldəsiniz. Hansısa sövdələşmə və maliyyə planları işə perspektivli deyil. Risk etməkdənsə həyatın axarına qoşulmağınız yaxşıdır.

ŞİR - Qarşılıqlı münasibətlər zəminində mübahisələriniz gözənilir. Bu istiqamətdə daha çox iş yoldaşlarınız və qonşularınızla soyuqluq mümkündür. Xırdaçılığa meyli etməyin.

QIZ - Səhhətlə bağlı problemləriniz bu gündən etibarən qaydasına düşəcək. Bununla da aktivliyiniz artacaq. Saat 15-19 arası perspektivli danışıqların və digər sürprizlərin iştirakçısı olacaqsınız.

TƏRƏZİ - Nə qədər qaynar olsa da, bu təqvim öz çalarlarına görə, iç dünyanızda böyük dəyişiklik edə bilər. Odu ki, savab işlərinizin sayını artırmalısınız. Saat 20-dən sonra mütləq evdə olun.

ƏQRƏB - Əsas işinizi pul məsələləri üzərində qurun. Çünki bütün astroloji göstəricilər yalnız maliyyə cəhətdən uğurlarınızın artacağını bəyan edir. Heç kimə borc verməyin.

OXATAN - Bütün göstəricilər maraqlı insanlarla rastlaşacağınızdan, uğurlu məqamlar yaşayacağınızdan xəbər verir. Fəaliyyətdə və işgüzar sövdələşmələrdə işə hansısa yenilik olmayacaq. Səfərə çıxmayın.

OĞLAQ - Qərarlarınızda ədalətlik prinsiplərinə söykənsəniz, mövcud problemləriniz həll oluna bilər. Heç olmasa bu gün hamı haqqında yaxşı düşünün ki, hər şey müsbət sonuclansın.

SUTÖKƏN - Vəzifəcə sizdən yüksək olan şəxslər haqqında mənfəi fikrə gəlməyiniz işlərinizin gedişində qüsurlar yaradır. Naşükür olmayın. Unutmayın ki, həmişə "su axıb öz çuxurunu tapar".

BALIQLAR - Saat 12-17 arası qalmaqallı situasiyalara cəlb oluna bilərsiniz. Bu, ilk növbədə pulla bağlı ola bilər. Göy qübbəsi əmin olmadığınız işlərə görə vəd verməyinizi əleyhinədir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İlan maşına girdiyi üçün... polis çağırıldı

Amerikanın Men ştatının Obern şəhər sakini maşınının salonuna ilan girdiyini görürək, polisə zəng edib. Bu barədə yerli polis departamentini facebookdakı səhifəsində məlumat verilib. Dispetçer gələn müraciətlə bağlı polis işçisi Trevis Barnisə xəbər verib. Sürücü polislərdən maşına girən ilanı çıxarmalarını istəyib. Polisə zəng edən sürücü bildirib ki, o, ilanın maşının hansısa hissəsini məhv etməsindən daha çox narahat olub, nəinki ona toxunmasından.

Polis bölməsinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, Barnisin çağırışına əsasən hadisə yerinə gələn polis ilanı yaxalayaraq onu yere buraxıb. İlan heç bir zədə dəyməyib. Baş vermiş hadisə ilə bağlı yazılan status 720 layk yığıb. Bundan öncə də Kaliforniyada polis qayığa girən ilanı oradan çıxarmışdı. Qayıqda turistlər istirahət edirdi və ilanın o qayığa hansı formada yol tapması ilk gündən müzakirə predmeti idi.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100